

NOVEMBER

1 P Vsi svet.	16 S Oltmar
2 S Ver. duše	17 M 23. pob.
3 M 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Caharija	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 C Dar. Mar.
7 C Janex	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 M 24. pob.
10 M 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silv.
12 T Avrelj	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 C Gregor
14 C Jozafat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

V 30 dneh
30 števil
za
12 Din

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA -- NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din. za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290,
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290,
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Za staro pravdo
Kdaj bo sklicana skupščina
Jadrana posvečeni dan
Morilec Omerza se je sodil
sam
Motorne vlake dobimo
Človek, glej dognanje svoje...
Cene kože in usnja naraščajo
Za katero sadno vrsto se bo-
mo odločili

Št. 184 Izhaja vsak dan V Ljubljani v petek, dne 1. novembra 1935 Rokopisov ne vračamo Leto 1.

Zaradi tarifnega praznika gra-
fičnega delavstva izide prihodnja
številka v nedeljo zjutraj.

Za staro pravdo

Družabne oblike, v katerih žive narodi,
niso morebiti le slučajne tvorbe. Ne, one so
plod izvestne vodilne ideje, ki je izklesala
duševnost različnih narodov in odredila
oblike sožitja njihovih članov. Tako vidimo
različne oblike starih grških držav in njih-
ovih ustanov, nastale kot posledice helen-
ske pravne ideje. Tako vidimo staro he-
brejsko državo kot tvorbo židovske ideje o
državi božji na zemlji. Tako vidimo pri
starih Germanih zarodke njihove vojaške
državne misli, njihovo fevdalstvo, dočim se
je mehka slovanska narava izživljala v pri-
mitivni obliki nekakih združnih držav.

Ko so prišli tuji v dežele, naseljene od
Slovencev, so našli tod družabno obliko za-
drug, povezanih med sabo le z rahlimi
vezmi krve sorodnosti. Prišli so ti tuji,
da uveljavijo tudi na tej zemlji svojo vo-
dilno idejo — idejo zapadnega fevdalizma.
Seveda je nujno nastala borba na življenje
in smrt, in ni le gol slučaj, da je Prešeren
v najslavnejši slovenski pesnitvi, v Krstu pri
Savici, izklesal podobo te borbe, borbe, ki
je končala za slovenski narod s porazom in
z izgubo narodne svobode.

Tu je plemstvo, naseljeno po gradovih
križem slovenskih dežel, je postopoma raz-
rušilo slovensko obliko socialnega sožitja,
slovensko zadrugo in uvedlo mesto nje fev-
dalni sistem podložništva z vsemi njegovimi
krutostmi. Vzponedno je cerkvena organi-
zacija prepredla slovenske dežele s svojimi
škofijami, dekanijami in župnijami, kakor
so v glavnem ostale do današnjega dne.
Tako plemiška, kakor cerkvena organiza-
cija sta predstavljali oživitvoritev fevdalne
ideje, slovenstvu tuje socialne ideje, na-
sprotno slovenski socialni obliki zadruge.
Zato ni čuda, da se podjarmljeni slovenski
kmet nikoli ni sprijaznil z vsiljeno mu ob-
liko in načinom družabnega sožitja, da je
gojil smrtno sovraštvo nasproti nasilju iz
roda v rod. Zato ni čuda, da je v kmečkih
puntih s takim junaštvom branil svoje pra-
vice in zanje umiral. Saj se je boril za
svojo socialno idejo, za svojo predstavo o
družabnem redu in državni obliki, in ker
se je boril proti tuji gosposki, se je boril
za slovensko narodnostno misel. Boril se je
za staro pravdo, geslo, ki izraža vse pod-
zvedne predstave tedanjega slovenskega
človeka o socialni in narodnostni pravici.

Podlegel je. Moral je podležiti, kajti ideja
fevdalizma je bila tedaj na višku svoje
moči.

Ni treba posebej naglašati, kako silno je
fevdalizem, ki se je v svoji upravni obliki
zrušil šele z razpadom Avstrije, razoral slo-
vensko narodnostno telo. Ni treba opozar-
jati na pogubne posledice delitve na po-
samezne grofije, kneževine, vojvodine itd.
In končno tudi ni ničesar novega ugotovi-
tev, da je potisnila politika cerkvenih fev-
dalcev slovenske narodnostne ideje nazaj
vse do tje, kjer se nahajajo še dandanaš-
nji, in sicer tedaj, ko je razmejila interesni
sferi Solnograda in Ogledja. Vse to so znane
stvari, usodne pa tako, da jim je mogoče
primerjati le še socialno posledico fevdalne
dobe — skoro popolno proletariziranje slo-
venskega kmetstva.

V tej borbi za svoje pravice ni imel slo-
venski kmet nikake pomoči. Bil je navezan
sam nase in tudi oni slovenski sinovi, ki so
se po naključju povzpeli na višjo socialno
stopnjo, so se večidel odtujili svojemu na-
rodu in služili tujemu sistemu. Tudi po-
zneje, ob zatonu fevdalne in pojavi libe-
ralno-kapitalistične dobe se ni v tem pog-
ledu spremenilo skoro ničesar. Z redkimi
izjemami so se naši izobraženci odtujili svo-
jemu narodnemu bistvu. Še več, celo mrzili
so ga in sramovali so se svojega revnega
kmetkega naroda. Zato pa je slovenski
kmet vedno z nezaupanjem motril tudi naše
izobraženstvo. Pa prav po pravici, kajti to
izobraženstvo, ki je bilo poklicano, da iz-
lušči slovensko kmetstvo-socialno in narod-
nostno misel iz plevla, ki so ga fevdalna
miselnost in po zatonu fevdalnega sistema
razni drugi idejni tokovi nanесли v sloven-
sko zemljo, to izobraženstvo je ostalo svo-
jemu narodu tuje.

Ko so se slovenski možje in fantje po-
vrnili ob koncu svetovne vojne iz raznih
bojišč domov, izbičani in izmučeni v trp-
ljenju, v katero jih je poglajala Avstrija ob
svojem zatonu z aktivno pomočjo naše
svetne in »te druge« gospode, je prikipe-
l njih odpor do viška. V podzavesti teh mož
in fantov je vstala vnovič predstava o so-
cialni in narodnostni vsebini gesla: »Za
staro pravdo«. Tedaj je nastalo kmetstvo
gibanje, ki si je nadelo po predstavah teh

Sankcije odložene?

Ženeva bo zdaj obzirnejša...

Laval nadaljuje svojo posredovalno akcijo — Vatikan sekundira —
Angleško stališče zavisí od položaja v Sredozemlju

Ženeva, 31. oktobra. w. Splošno prevladuje
mnenje, da bo s prihodom italijanskega dele-
gata Aloisija v Ženevo nastala znatna spre-
memba v sedanji mednarodnopolitični atmo-
sferi v Ženevi. Prihod italijanskega delegata
tolmačijo kot dokaz, da obstajajo med Anglijo,
Francijo in Italijo neke vezi in da se imajo
tako pričetni pogajanja zaradi vzhodnoafriškega
spora. Kakor se je izvedelo pride Aloisi v Že-
nevo na izrečno zahtevo Lavalu, ki je Musso-
linija s svojimi argumenti končno vendarle
prepričal, da so pogajanja zares potrebna.
Vse kaže, da odbor za koordinacijo sankcij
na svoji napovedani seji ne bo sprejel nikakih
definitivnih sklepov in da bo sploh postopal
zelo obzirno in upošteval pogajanja, ki se vo-
dijo izven DN.

Ivajanje sankcij 15. novembra

Tajništvo DN je objavilo nocoj podatke o
sodelovanju posameznih držav pri izvajanju
sankcij. Po teh podatkih je DN sporočilo
sklepe odbora za koordinacijo sankcij 56 drža-
vam, med drugimi tudi Nemčiji, Gdanskemu,
Braziliji in Islandski. Odgovorile so skoraj
vse države. Na prepoved orožja v Italijo je
pristalo 41, na ukinitve kreditov 38, na uki-
nitev uvoza in izvoza 36 držav. Glede roka,
ko se imajo gospodarske sankcije izvajati, pa
se je večina držav izrazila, da sprejme odredbe
odbora za koordinacijo sankcij. Bržkone bo
odbor odredil, da se sankcije prično izvajati
še 15. novembra. Razen Avstrije, Madjarske
in Albanije ni na predloge odbora za koordi-
nacijo sankcij odgovorilo tudi nekaj južno-
ameriških držav.

Danes se je odbor osemnajstih pod pre-
sedstvom Vasconcella že sestel. Na seji so
proučili odgovore posameznih držav na pre-
dloge odbora zastran koordinacije.

Eden v Ženevi

Minister za DN Eden je prispel snoči iz
Londona v Pariz. Tekom noči je nato nade-
ljal pot v Ženevo.

Ž njim je prišlo več odličnih uradnikov
zunanjega urada. Hoare bo ostal v Ženevi
dlje kakor so prvotno mislili.

Ponovni Lavalovi razgovori

Pariz, 31. oktobra. r. Ministrski predsed-
nik Laval je imel snoči ponoven razgovor z
angleškim poslanikom Georgesom Clerkom,
nato se je sestel tudi z belgijskim poslani-
kom Dentergenom.

V tukajšnjih krogih domnevajo, da je
ministrski predsednik Laval na svojem
snočnem sestanku z angleškim poslanikom
slednjemu izročil spomenico, ki je zelo ve-
likega pomena za nadaljnji razvoj pogaj-
anj z Italijo. V dokumentu so navedene
praktične odredbe, ki jih namerava izdati
francoska vlada za sodelovanje z Anglijo
na Sredozemskem morju v duhu 3. točke
16. člena pakta DN. Francija se očividno
namerava omejiti le na sodelovanje na
Sredozemskem morju, ker v dokumentu ni
nikjer omenjeno, da si želi vojaškega sode-
lovanja z Anglijo tudi drugod. Sodelovanje
pa se ne sme omejiti samo na vojno bro-
dovje, nego razširiti tudi na letalstvo, ki ga
imajo Francozi v svojih sredozemskih lu-
kah.

Angleška vlada bo, kakor sodijo, takoj
obvestila Lavalu o svojem stališču glede
najnovejše francoske note, ki se opira v
načrte francosko-angleških strokovnjakov.
Vlada bo bržkone stavila neke načelne pri-
pombe. Vsekakor pa se bodo pogajanja v
Ženevi nadaljevala.

Francija in Velika Britanija se sedaj

naših mož zgodovinsko nalogo, izoblikovati
slovensko življenjsko misel, tako v social-
nem kakor tudi v narodnostnem pogledu.
Socialno za vse tiste, ki se bore kot kmet-
ski proletarci na borni grudi za svoj kruh,
prav tako, kakor za vse one, ki jih je ži-
vljenje potisnilo med industrijsko rajo, ki
dela tlako tuji kapitalistični gospodi, na-
slednici tuje fevdalne graščine na naših
tleh. Navzlic vsemu odporu, navzlic ne-
razumevanju bo to gibanje zmagovalo in ob-
jelo vse naše ljudi. Mora zmagati, ker nosi
zgodovinsko življenjsko idejo slovenskega
naroda v sebi. Mora objeti vse naše poštene
ljudi, kakor je objelo hrvatsko kmetstvo
gibanje vse poštene Hrvate, ker je vzraslo
iz življenjske ideje hrvatskega naroda in iz

predvsem trudita, najti novo formulo za
ureditev vzhodnoafriškega spora v skladu z
načeli DN. Razgovori so zaenkrat še v za-
četni fazi. Vse kaže, da gre za odgovor, ki
naj bi ga Laval dal na italijanske pred-
loge. Agencija Reuter je izvedela, da Fran-
cozi in Angleži ne bodo odgovorili prej,
preden Hoare ne prispe v Ženevo in se se-
stane z Lavalom ter z zastopniki drugih na-
rodov.

Laval je danes ponovno sprejel britan-
skega poslanika Clerka in italijanskega po-
slanika Ceruttija.

Doznava se, da bo poslanski odbor za zu-
nanje zadeve po svojem predsedniku spo-
ročil Lavalu, da zahteva politiko kolektivne
varnosti in okrepitev mednarodne organi-
zacije za obrambo miru. Odbor zahteva na-
dalje objavo »rumene knjige« o italijansko-
abesinskih dogodkih.

Papež še vedno posreduje

Francoski tisk kaže zato že danes največ
zanimanja za diplomatska pogajanja, ki se
prično jutri v Ženevi med Lvalom, Hoar-
eom in Aloisijem. Laval in Hoare se bosta
razgovarjala predvsem o izvajanju spreje-

tih sankcij, pa tudi o sodelovanju franco-
skega in angleškega vojnega brodograja na
Sredozemskem morju.

»Petit Parisien« poroča o včerajšnjem
razgovoru Lavalu z apostolskim nuncijem v
Parizu in sodi, da skuša tudi papež posre-
dovati v vzhodno-afriškem sporu.

»Petit Journal« pravi, da je atmosfera še
vedno zelo povoljna, in da je Laval vedno
bolj prepričan, da bo njegova posredovalna
akcija uspela. »Oeuvre« pa sodi nasprotno,
da spora ne bo mogoče rešiti na podlagi se-
danjih načrtov, ki jih nobena od prizade-
tih držav ne bo hotela sprejeti kot osnovo
za nadaljnja pogajanja. Laval in Hoare bo-
sta imela v Ženevi priliko, da odkrito go-
vorita z Aloisijem in morda istočasno z za-
stopnikom Abesinije. Edini pozitivni ele-
ment je soglasje med Francijo in Anglijo
glede eventualnosti na Sredozemskem mor-
ju. Če se Anglija ne bo čutila dovolj moč-
na za obrambo svoje dominantne pozicije
na Sredozemskem morju, se sankcije ne
bodo mogle izvajati tako, da bi bilo od
njih pričakovati resničnega efekta. V da-
nem primeru se bo treba sprijazniti z mi-
slijo blokade italijanskih luh.

Položaj v Afriki

London, 31. oktobra. (Reuter.) V Tigri se
je italijanska vojska včeraj utrdila na svojih
novih položajih. Glavni stan generala
de Bona se je premestil bliže fronti. Spričo
tega je pričakovati v najkrajšem času novih
operacij. Italijanske prednje straže so
že čisto blizu Makale. Abesinci so se umak-
nili po nekaterih manjših spopadih z na-
sprotniki v hribovite predele južno od Ma-
kale. Vse pa kaže, da se Abesinci priprav-
ljajo na veliko akcijo na zapadnem delu
fronte. Proti desnemu italijanskemu krilu
pošiljajo velike oddelke vojaštva. Zato je
pričakovati, da bodo izvršili napad proti
Italijanom preko reke Takaze in njenih
pritokov.

Kakor poročajo iz Addis-Abebe, se bodo
iz Makale umaknili še oni oddelki abesinske
vojske, ki so doslej ostali v mestu, čim
prično Italijani znova prodirati, ker bi se
lahko sicer zgodilo, da bi jih obkolili in
ujeli.

Odpor tudi na jugu

Na ogadenski fronti pa so oddelki gene-
rala Graziana naleteli na večji odpor, ka-
kor se je v početku pričakovalo. Vendar jim
je uspelo prodreti v neposredno okolico
Goraheje. Padec tega mesta se pričakuje
vsak čas.

Iz Hararja poroča poročevalec agencije
Reuter, da se tam zbira vedno večja abe-
sinska vojska pod poveljstvom dedžasmača
Amde. Iz Hadame je odšlo proti Hararju
6.000 vojakov. Jačje oddelke pa so odposla-
li v Džidžigo. Harar kakor Džidžiga sta dve
važni cestni križišči. Skozi obe mesti preva-
žajo velike količine orožja in streliva iz bri-
tanske Somalije v notranjo Abesinijo.

Šilave je padel?

Italijanski listi poročajo, da so Italijani
včeraj končno zavzeli kraj Šilave. Pri tem
naglašajo, da pomeni padec te abesinske
trdnjave velik uspeh za Italijo. Šilave do-
minira nad vso pokrajino in skozi njo vodi
cesta proti Goraheji.

enakih podobnih zgodovinskih borb za ob-
stoj.

Ko čujemo o gibanju takozvane slovenske
fronte, ki si prisvaja nalogo, voditi sloven-
ski narod v borbi za politične ideale, se
spominimo predvsem, da je bila borba slo-
venskega naroda za staro pravdo predvsem
socialna borba in le kot taka tudi narod-
nostna; spominimo pa se tudi tega, da sta
še dandanašnji socialni in narodnostni
problem na slovenski zemlji neločljivo po-
vezana. Le tisti, ki je voljan in sposoben,
prevzeti nase tudi vsako žrtev socialne
borbe in ves riziko njenega uspeha, le tisti,
ki se bo žrtvoval ves v borbi za staro pravo-
do, bo mogel pridobiti zaupanje slovenskega
naroda.

Stante Jernej.

Abesinci pripravljajo velik protinapad ob reki Takazi na severnem bojišču

Pariz, 31. oktobra. Posebni Havasov do-
pisnik poroča iz Addis-Abebe:

Nekaj dni sem ni nikakih točnih vesti
ne o gibanju abesinskih čet, ne o premi-
kanju italijanske vojske. Koncentracija
abesinskih čet se nadaljuje s pospešenim
tempom. Ras Kasa, ki je ondan prispel v
Tigrejo iz Gondara na čelu velike vojske,
je nadomestil čete rasa Sejuma na jugu
Aksuma. Italijani so ga pa dotlej zama-
skali v pokrajini Uolkaiti. Nekateri abe-
sinski krogi mislijo, da se njihove čete zdaj
bavijo s svojo organizacijo, pa tudi s tem,
da vznemirjajo italijanske prednje čete in
skušajo z izzivalnimi napadi dognati pravo
moč italijanskih čet v posameznih postoj-
ankah. Organizacija abesinskih čet se vrši
tudi na ogadenskem in na eritrejskem bo-
jišču in tako bodo Italijani po vsej priliki
prisiljeni vzeti nekatere čete z eritrejskega
bojišča in jih poslati na jug.

Beck nemogoč

Pariz, 31. oktobra. r. »Echo de Paris« piše, da
je po vestih iz Varšave prišlo do resnega spo-
ra med novim predsednikom poljske vlade in
polkovnikom Beckom. Vse kaže, da bo Beck
moral izpremeniti svojo Nemeem prijazno poli-
tiko ali pa oditi s sedanjega mesta.

Rekonstrukcija češkoslovaške vlade

Praga, 31. oktobra. Z ko je agrarna stranka
objavila svoj predlog, po katerem naj bi pre-
sednik Malypetz postal predsednik češkoslova-
ške poslanske zbornice, njegovo mesto pa bi za-
sedel dosedanjí kmetijski minister Hodža, so
se tudi druge stranke vladne koalicije odločile
za razgovore v svrhu rekonstrukcije vlade. Ra-
govori se imajo pričeti že danes. Ko se doseže
sporazum, bo vlada formalno podala ostavko.
Režim pa se vsekakor ne bo spremenil.

Predsednik republike T. G. Masaryk je že
dal svoj pristanek za predlagano rekonstrukcijo
kabineta, a pod pogojem, da ne pride do več-
jih izprememb. Še pred izpremembo vlade bo
predsednik republike sprejel bodočega ministr-
skega predsednika dr. Hodžo, ki mu bo obraz-
ložil svoje načrte. Ministrom so tudi obrazložili
namere češkoslovaških agrarcev, ti bodo pa ob-
vestili o njih ostale vladne stranke. S formalno
ostavko kabineta je treba torej računati šele
tedaj, ko se vsi ti razgovori ugodno končajo.

Malone vsi listi živlano razpravljajo o pre-
stoječi rekonstrukciji vlade »Češko slova« pravi,
da je dr. Hodža močna osebnost in da je
zadnja leta pokazal velike sposobnosti. List pa
je mnenja, da bi ne bilo koristno pospešiti iz-
premembe s silo.

Po mnenju drugih listov so na kandidatura
dr. Hodže za predsednika ministrskega sveta
bili merodajni v prvi vrsti notranjepolitični
razlogi.

-bqvi- oc htihomis nüfmes [abih enia umlo ent

Politični utrinki

Žrtve JNS režima v kmetijski stroki

Po tem naslovom prinaša »Domoljub« seznám uradnikov, ki so bili predčasno upokojeni, odpušteni ali premešeni. Tak material je v resnici dragocen in taka statistika bo mogoče vendarle odpravila prakso »žaganja«, ki je pri nas tako zelo v modi. Škoda, da smo tudi s tako statistiko tako zelo v zastanku. Že iz čisto znanstvenih razlogov bi bilo dobro ugotoviti, kdaj je pravzaprav ta praksa nastala in kdo so bili oni slavni možje, ki so se v prošlosti s tem izumom proslavili. Zgodovina, ki teh stvari na žalost ni statistično obdelala, pravi, da spada ta praksa celo že v našo slovensko tradicijo. Dolgo dobo pred svetovno vojno se je ta praksa dobro uveljavljala med učiteljstvom, pozneje pa trdi zgodovina, da se je prenesla tudi na ostalo uradništvo. V resnici bi vsi oni, ki se ukvarjajo s stvarmi in statistiko, mnogo pripomogli, če bi posegli nazaj po materialu izpred vojne, posebno pa med vojno in tudi po vojni in prebrskali stare, plesnive dokumente o denunciacijah, o premešitvah, upokojitvah in odpustitvah. Tudi o ječah, internacijah in sličnih stvareh bi bilo najbrže dovolj gradiva. Za publikacijo bo skrbel »Domoljub«, za kar mu bo vsa domovina hvaležna. Mi, ki smo še mladi, bomo tudi z veseljem registrirali statistiko »žaganja«, če bo praksa kljub vsemu še v veljavi.

Slovenija se ne prišteva med pasivne kraje

»Slovenec« prinaša tole vest: »Marušičevo glasilo (!), ki se imenuje »Glas Naroda«, poroča iz Belgrada o seji gosp. finančnega odbora ministrov, na kateri je odbor ukrepal o razdelitvi vsote 8 milijonov dinarjev, ki jih je ministrski svet na zadnji seji določil za prehrano pasivnih krajev. K temu pripominja »Glas Naroda«: »Dravska banovina se, kakor znano, ne prišteva med pasivne kraje.« V resnici je pa stvar taka, da so tudi v Sloveniji pokrajine, ki so vedno pasivne, le da zanje pod Marušič-Pučelj-Kramerjevim režimom nikdar ni bilo mogoče kaj dobiti. Značaj pasivnih krajev je bil tem našim revnim pokrajinam priznan šele tedaj, ko je v vladi g. dr. Korošec in je bila takoj dosežena tudi znatna podpora, kakor smo včeraj poročali. — Samo štiri odstavek nižje pa v istem stolpcu »Slovenec« citamo tudi tole: »Revija »Nova Evropa« piše v svoji 10. številki v članku R. Mitkovića: Glavni problemi naše notranje politike: »Slovenci morajo bolj misliti na nacijo, kakor na vero, na Jugoslavijo kakor na Slovenijo. Krajevna korist se ne sme vedno postavljati nad narodno koristjo. Z omahovanjem na levo in desno v politiki oportunitizma so ljubljanski šefi več dobili zase in za svoj kraj, kakor pa so doprinesli celoti. To je treba obžalovati.« — Čudovito, kako se ta dva »domača odmeva« spopolnjujeta! Ali naj bo ta druga vest komentar k prvi, ali naj bo prva odgovor drugi? To nam mora »Slovenec« tudi še pojasniti. Kar se tiče Marušičevega glasila pa samo to: za to označko ima »Jutro« patent v Jugoslaviji, zato je poseganje v tujo lastnino tudi v smislu zakona o industrijski svojini nedopustno. Če je g. dr. Korošec od 20 milijonov (naknadno je bilo dovoljenih še 12 milijonov) priboril pol milijona za Dravsko banovino, mu bodo ljudje gotovo hvaležni, kakor so bili zahvalni tistim, ki so jim lansko leto preskrbeli na stotine vagonov koruzne moke, več vagonov masti in tudi denarnih podpor v času, ko je bil »Slovenec« za 180° odmaknjen od Belega grada.

Blagoslovitev križev pravoslavne cerkve

Pravoslavna cerkvena občina bo svečano blagoslovila križe za novo pravoslavno cerkev sv. bratov Cirila in Metoda v zvezi s proslavo 700 letnice smrti sv. Save, duhovnega očeta samostojne srbske nacionalne kulture.

Program svečanosti naših pravoslavnih bratov:

Pravoslavni mitropolit g. Dositej pride v Ljubljano v soboto 2. novembra ob 17. Na kolodvoru mu bodo pravoslavni verniki priredili skromen sprejem. Potem gre mitropolit v pravoslavno kapelo sv. Nikolaja, kjer ga bo pričakoval ljubljanski pravoslavni paroh s šolskimi otroci. V kapelici bo kratka večerna molitev. Pravosl. cerkvena občina vabi svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema g. mitropolita na kolodvoru, kakor tudi v kapelici.

Duhovni koncert v proslavo 700 letnice smrti sv. Save bo v soboto 2. novembra ob 20.30 v dvorani Ljubljanskega sokola v Narodnem domu, Bleiweisova 28. Na koncertu bo predaval o pomenu sv. Save g. mitropolit Dositej. Ker za ta koncert ne bo posebnih vabil, se opozarjajo prijatelji lepega cerkvenega petja, kakor tudi vsa nacionalna javnost, da si pravočasno preskrbe vstopnice, ki se prodajajo v trafiki Dolar, Tyrševa 12, poleg trgovine Agnola. Cene so zmerne: sedeži po 15.—, 12.—, 10.—, 8.—; balkonski sedeži 10.—; stojšče 5.— in di-jaki 3.— Din.

Sv. Arhijerejska liturgija v novi zgradbi še nedovršene pravoslavne cerkve sv. bratov Cirila in Metoda bo v nedeljo 3. novembra ob 9. Pel bo mešani zbor Srbskega pevskega društva iz Zagreba. Po končani liturgiji bo blagoslov križev, ki jih bodo takoj postavili na vseh petih kupolah cerkve. Prav. cerkvena občina vabi vse pravoslavne vernike, da se te sv. službe udeležijo v polnem številu.

Skupno kosilo pravoslavnih vernikov bo v nedeljo ob 13. Prijave za kosilo se sprejemajo v Upravi prav. parohije do sobote ob 12. Kosila se lahko udeležijo vsi pravoslavni verniki, ker tudi za to kosilo posebnih vabil ne bo.

Kdaj bo sklicana Narodna skupščina

Beograd, 31. oktobra. b. V političnih krogih je nastalo zadnje dni malo zatišje. Vse čaka na otvoritev zasedanja Narodne skupščine, ki bo sklicana po eni verziji in po izjavi predsednika dr. Stevana Čirčica na dan 7. novembra, po drugi verziji pa se bo sklicanje zakasnilo še za nekoliko dni. V parlamentarnih krogih vlada veliko zanimanje za opredelitev narodnih poslancev po zadnjih volitvah v skupščinsko predsedstvo. V vladnih krogih se zatrjuje, da je vstopile v novi klub JRŽ dozdej že 142 poslan-

Minister Komnenović pri Aci Stanojeviću

Beograd, 31. oktobra. b. Minister za telesno vzgojo in zastopnik ministra za soc. politiko in nar. zdravje g. Komnenović je danes dopoldne obiskal v izvršilnem komiteju JRŽ g. Aco Stanojevića in ostal z njim v daljšem razgovoru.

Minister dr. Spahe je odpotoval v Belgijo

Beograd, 31. oktobra. b. Minister za promet dr. Spahe, ki je snoči odpotoval v Bruselj v Belgijo, od koder bo nadaljeval svojo pot v Pariz, nadomestoval ga bo za čas njegovega bivanja v inozemstvu minister brez listnice dr. Šelkija Behmen.

Dela na zgradbi Narodne skupščine

Beograd, 31. oktobra. b. Dela na dovršitvi nove skupščinske zgradbe na Aleksandrovi cesti naglo napredujejo in tvrdka Stanković, ki je prevzela dovršitev parlamentarne zgradbe za 22 milijonov dinarjev, se je obvezala, da dovrši zgradbo do 1. okt. 1936. Parlament bo imel svojo električno in telefonsko centralo, v poslanski zbornici bo sedežev za 400 narodnih poslancev. Parlament bo imel veliko dvorano za parlamentarne seje in 95 sob. Pri delih za dovršitev zgradbe je stalno zaposlenih 100 delavcev in izgleda, da bo skupščina v svojem novem zasedanju leta 1936. zborovala že v novi zgradbi, ki bo hkratu ena najlepših stavb v prestolnici.

Seja poslanskega kluba JRŽ

Beograd, 31. oktobra. b. Danes popoldne ob 17.30 je bila seja razširjenega odbora kluba poslancev JRŽ. Predsedoval je nar. poslanec Dragiša Cvetković. Seje se je udeležilo okrog 40 poslancev. Na seji so bili tudi ministrski predsednik dr. Stojadinović, ki je bil ob vstopu v klubske prostore burno pozdravljen od poslancev, dalje prosvetni minister Borivoj Stošević in minister za socialno politiko in nar. zdravje Mirko Komnenović. Na seji se je razpravljalo o organizaciji poslanskega kluba, kakor tudi o delih v parlamentu. Današnje seje kluba JRŽ se ni udeležil noben od slovenskih poslancev, ki so vstopili v ta klub.

Seja gosp. finančnega odbora

Beograd, 31. oktobra. b. Danes popoldne je bila seja gospodarsko-finančnega komi-

cev. Poleg tega je še skupina kakih 30 do 40 poslancev, ki bo vlado podpirala pri bodočem parlamentarnem delu. Nekateri poslanci JRŽ naglašajo, da bo skupščina v bodočem zasedanju mogla redno poslovati in da se za večino pri izglasovanju posameznih zakonov ni treba bati. Kot prvi zakon, ki bo prišel v poštev pri glasovanju, bo zakon o prestopkih ter zakon o kmečkih zadruzhah. Šele nato bo skupščina imela priliko glasovati o konkordatu.

teja ministrov. Konference so se udeležili minister za šume in rudnike Djura Janković, minister za pravosodje dr. Miškulin, minister za kmetijstvo Svetozar Stanković in minister za trgovino dr. Milan Vrbanić. Na seji se je obravnavalo vprašanje razdelitve 20 milijonov dinarjev, ki so bili votirani na seji ministrskega sveta za nabavo hrane v pasivnih krajih in v krajih, ki so prizadeti od suše.

Anketa zasebnih nameščencev

Beograd, 31. okt. AA. Skupni odbor zveze zasebnih nameščencev zveze bananih, zavarovalnih, trgovinskih in industrijskih uradnikov in zveze lekarniških nameščencev Jugoslavije sklicuje za 2. in 3. november vsedrjavno anketo. Na tej anketi bodo razpravljali o splošnem položaju zasebnih nameščencev in določili stališče napram vsem perečim vprašanjem zakonske zaštite in zavarovanja zasebnih nameščencev. Anketo delo se prične v soboto dne 2. novembra ob petih popoldne v veliki dvorani Delavske zbornice.

Vprašanje železniške direkcije v Subotici

Beograd, 31. oktobra. AA. S pristojne strani nam poročajo, da so vesti o premešitvi železniške direkcije iz Subotice popolnoma netočne.

Važno za lastnike bankovcev, ki so izven prometa

Beograd, 31. oktobra. AA. 18. julija t. l. je potekel rok za zamenjavo desetdinarskih bankovcev izdaje Narodne banke kraljevine SHS od 1. novembra 1920 in petdinarskih bankovcev izdaje Narodne banke kraljevine Srbije, (modre barve in raznih datumov izdaje). Od tega dne se bo zamenjava vršila le še v finančnem ministristvu v smislu poslednjega odstavka čl. 25 zakona o Narodni banki. Da se lastnikom teh bankovcev olajša zamenjava, je finančni minister odobril, da jih tudi lahko pošljejo v zamenjo na glavno državno blagajno in na vse davčne uprave. Zamenjava se vrši brez vsakršnih formalnosti. Od lastnikov se samo zahteva specifikacija, to je sestaviti mora seznam in popisati razen vrste bankovcev vsakega s serijo in številko. Poslednji rok za zamenjavo ni določen. Posebej se pripominja, da se to nanaša samo na zgoraj navedene bankovce in da ne velja za druge bankovce, ki so že izven obtoka.

Podonavska gospodarska anketa

Beograd, 31. oktobra. AA. Klub industrijcev na Dunaju je sklical za 5. november anketo, na katero je povabil zastopnike podonavskih držav. Na tej anketi se bo razpravljalo o vprašanjih, ki se tičejo vseh teh držav. Kot referenti na tej anketi so povabljeni iz Bolgarije Dimitrij Savov, pred-

Seja romunske vlade

Bukarešta, 31. oktobra. Rador poroča: Ministrski svet je imel danes sejo v Jassyju pod predsedstvom predsednika vlade Tatarcescu. Kakor znano, ima vlada že nekaj časa seje v tistih mestih, o katerih upravnih vprašanjih sklepa. To pot je predsednik vlade sprejel poročevalce listov in jim pri tej priliki demantiral tendenčne glasove, ki so se zadnje čase razširili o položaju vlade. Predsednik je dejal, da vlada nadaljuje izvajanje svojega programa, ki ga bo do konca izvedla. Govorec o demonstracijah, ki so jih organizirale razne opozicijske stranke, je Tatarcescu pripomnil, da bo vlada vsak poskus kršenja miru in reda neizprosno zatrla.

Mussolini obsoja

Rim, 31. oktobra. AA. Predsednik vlade Mussolini je danes svečano tvoril univerzitetno mesto. V govoru, ki ga je imel pri tej priliki, je podčrtal dejstvo, da se v Rimu odpira uni-

Kliring

Beograd, 31. oktobra. AA. Po poročilu Narodne banke z dne 30. oktobra t. l. je po nemškem kliringu izplačan poslednji avizo št. 8220 od 6. maja t. l., po italijanskem pa št. 75. 185 z dne 29. julija.

Osebnosti vesti

Beograd, 31. oktobra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja z ukazom kr. namestnikov je na predlog prometnega ministra imenovan za poverjenika v šesti skupini devete sekcije za vzdrževanje proge v Novem Sadu Franjo Betini, inženjer mestnega poglavarstva v Beogradu. — Upokojen je na lastno prošnjo Ivan Manfredo, višji svetnik generalne direkcije državnih železnic v četrti skupini.

Avto s cvičkom pod lokomotivo

Trebnje, 31. oktobra.

Še nam je v spominu železniška nesreča, ki se je nedavno pripetila na Ježici, in sicer na prelazu, ki nima zapornice, kjer se je avto zaletel v vlak. Povzročila je mnogo prerekanja, ali se je nesrečno srečanje v vlaku z avtomobilom pripetilo, ker na tem prelazu ni zapornice, ali po nepazljivosti soferja. Kakor je ob tej priliki železniška direkcija pojasnila, je bila krivda soferjeva, ki se je na vsakem železniškem prelazu, posebno kjer ni zapornice, dolžan prepričati, ali ne prihaja z ene ali druge strani vlak. Železnica je ob tej priliki še poudarila, da se primeroma več nesreč pripeti na prelazih, ki so zavarovani z zapornicami.

Malokdo je podvomil v to pojasnilo železniške uprave, oni, ki pa morda je, pa mora ob novi železniški nesreči na zavarovanem prelazu dati končno le prav železnici.

V Sv. Stefanu pri Trebnjem preseka proga državno cesto in je ta prelaz zavarovan z zapornicami. Tu se je pred dnevi pripetila nesreča, ki k sreči razen zdrobljenega avtomobila ni zahtevala žrtve, pač pa je dokazala, da tudi zapornice ne preprečijo nesreče, ako voznik vozila na prelazih sam ne pazi. Ob nepazljivosti soferja samega se je pripetila tudi ta nesreča, kot ona zadnja na Ježici. Razlika je le ta, da je tu nepazljivi sofer zavozil z vso silo v zaprte zapornice, jih zvil in deloma razlomil. Ko je v tem hipu privozila lokomotiva, je v takem stanju obstal na prelazu, in je bilo trčenje neizogibno. Bilo je le še toliko časa, da so se potniki — speci! — prebudili in poskakali iz avtomobila, nakar je že tresčilo, razbilo avtomobil, zaklane pujske in cviček pa »razložilo«, da je vse po zraku frčalo, kot bi bilo na perotih. Da je te nesreče kriv sofer, je brez dvoma — ker ni pazil —, zapornice na tem prelazu pa nam le potrjujejo navedbe strokovnjakov, ki pravijo, da se na zavarovanih prelazih pripeti mestoma več nesreč kakor na nezavarovanih. In res je tako! Te nesreče kljub nepaznji soferja ne bi bilo, če bi bil prelaz prost — saj bi ga avtomobil prevozil pred lokomotivo, tako so zapornice zadržale avtomobil na prelazu.

Koni se je zaletel

Istega dne se je pripetila nesreča na Ponikvah z nič manj srečnim koncem. Ob prihodu popoldanskega vlaka se je pasel na domači parceli ob železniškem nasipu konj posestnika Franca Kolenca iz Ponikev. Ko je privozil mimo vlaka, se je konj splasil, zdiral ob nasipu, se povzpela na nasip do lokomotive, odkoder ga je vrglo po nasipu zopet nazaj, kjer je oblezel. Ponesrečen žival so oddali konjaču. Lastnik trpi precej škodo.

Hmeli

Sklepno in zadnje uradno poročilo hmeljskega tržnega nadzornika

Zalec, dne 31. oktobra.

Povpraševanje je od včeraj do danes ponovno poživljeno. Posebno poživljeno je bilo zanimanje za slabše kvalitete, za dobro tretjevrstno blago, za katero so nudili 22.— dinarjev in za drugovrstni hmelj. Največja inozemska tvrdka je izjavila, da bo koncem tedna začela zopet z rednejšim nakupovanjem. Položaj čvrst.

V smislu odločbe kr. banske uprave v Ljubljani 3. No. 6380/2 od 5. avgusta t. l. z današnjim dnem neha redno prihajati v Zalec kr. kmet. referent iz Celja kot hmeljski tržni nadzornik. Kmet. referent bo prišel v Zalec in Savinjsko dolino v zadevi hmeljske trgovine le o priliki splošnih službenih potovanj in v slučaju posebnega po-ziva. Sicer pa se naj hmeljarji z ev. pri-tožbami zglašijo pri sr. načelnju v Celju. Kmet. referent bo vse ev. nadaljuje in vse dosedanje pritožbe tekom prihodnjega me-seca zbral, uredil in predložil nadrejeni oblasti in rešitev in poslovanje.

Sicer pa je prvovrstni zeleni hmelj — razen kakih dveh vagonov, ki so v rokah večjih producentov — in slabo rdeče blago že skoraj docela prodano. Na razpolago bo v celoti pri kmetijskih hmeljarjih mogoče še nekaj nad 800 met. stotov bolj drugovrstnega, več ali manj vsled peronosporne neko-liko porjavlega hmelja, za katerim je bilo tekom sezone vedno manj živahno povpraševanje. Pač najboljši nauk, da je dandanes tudi hmelj pravilno oskrbovati, gnojiti in škropiti, ako hočemo pridelati gladko zeleno blago, ki edino ima še primerno ceno in za katerim je tudi vedno povpraševanje. Seveda je vprašanje, ako trgovina pri hmelju ne bo začela, čim bi bilo vse po posamezniki kupovali zeleni hmelj kar »povprek« in kot prvovrstno blago tudi hmelj, ki je bil čestokrat poln zrnja.

Izkušnje minulih let in sporočila, da se je kupovalo skoraj vedno tudi se tekom celega meseca novembra zaradi izpopolnitve nabavljenih zalog po inozemski trgovini, ter dejstvo, da se je letos sploh z ozirom na nenormalne kreditne razmere na svetovnem trgu, kupovalo le v manjših količinah, bi dalo sklepati, da se bodo nakupi v manjših partijah vršili še nadalje tudi prihodnjega meseca, ako ne pride vsled kakih nepredvidenih prilik v svetovnem gospodarstvu celo do izrednega poživljenja v hmeljski trgovini, ali tudi do nasprotnega pojava. Večji hmeljarji, ki so tvegali nevarno spekulacijo, pa so včasih tudi spomladl prodali hmelj po prav ugodni ceni. Vendar, kdo je zamogel še v hmeljski trgovini prerokovati?

Komunike št. 37.

Rim, 31. oktobra. Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za tisk in propagando priobčuje tale 37. komunike:

General de Bono javlja, da so na eritrejskem bojišču oddelki črnih sraje prvega armadnega zbora zavzeli včeraj pas studencev med Edago Amusom in Makalo. V pasu, ki ga je zasedel drugi armadni zbor domačinov, je končano štetje osvobojenih sužnjev. Nasteli so jih 16.000. Na somaljskem bojišču so naše prednje čete napadle abesinske oddelke severno-zapadno od reke Dua. Sovražnik je na begu pustil 11 mrtvih. Na naši strani so padli trije vojaki.

Delovanje letalstva se normalno nadaljuje na vseh odsekih.

Berlin, 31. oktobra. DNB poroča iz Addis Abebe: V abesinskih uradnih krogih ugotavljajo, da gre pri italijanskih napadih na odseku Musa Ali za poskus diverzije z namenom, da se primani čim več abesinskih sil z drugih delov bojišč. Dosele so italijanske napade abesinske čete odbile, čeprav so Italijani vrgli v boj več pehotnih enot, podprtih s konjenico in tanki. Podrobnosti o bojih v tem odseku še ni.

To je Alfred Holland iz Mortona pri Londonu, po poklicu trgovski pomočnik, ki je bil izvoljen za naslednika umrlega bivšega delavskega voditelja Hendersona v angleškem parlamentu.

Vesti iz Italije

Nova telefonska centrala. Tolmin, kjer se stekajo vse večje doline goriških Gor in vse važnejše prometne zveze in kjer je poletni polno letoviščnikov, je dobil te dni novo telefonsko centralo. Centrala ima popolno tehnično službo in dve javni govorilnici. Govorilnici sta opremljeni z vsem potrebnim in nudita občinstvu dovolj udobnosti. Važno je, da je telefonsko omrežje zavarovano in da bo telefonska proga poslovala v redu tudi v viharjem vremenu in v zimskem času, ko bi bila sicer radi obilnega snega izpostavljena pogostim nevarnostim.

Dan varčevanja. Na Goriškem je izredni komisar hranilnice »Monte« v Gorici hotel dati večeršnjemu dnevu, ki je postavljen kot dan varčevanja po vsem svetu, še poseben poudarek s tem, da je dal 10.000 šolskih zvezkov, ki naj se brezplačno razdelijo po vseh osnovnih šolah v goriški deželi.

Danes na dan vseh svetih bodo imeli brivci odprte svoje lokale od 7.30 do 14. ure.

Obsodba radi tatvin. Pred malim senatom goriškega tribunala sta bila sojena brata Fr. in Stanislav Rot iz Zage, ki sta z vetrihi udrla v prodajalno Alojzija Schiavi in odnesla iz trgovine večjo količino moke. Senat ju je spoznal za kriva in obsodil vsakega na osem mesecev strogega zapore in 800 lir globe, oba pogojno. — Josip Baloh iz Sedla pri Breginju se je pred istim senatom moral zagovarjati radi tatvine kokoši, ukradenih posestnikov Francetu Gantarju, Mariji Kumačić in Katarini Sabotić ter denarja in obleke v skupni vrednosti 1350 L, ukradenih Ivanu Milkočiču. Tatvina je bila izvršena ponoči in se je storilec priplazil v stanovanje skozi okno, ki je bilo odprto. Obsodba se glasi: šest mesecev in 20 dni strogega zapore in 2.400 lir denarne kazni.

Horac. V Trstu je bila v liktorski dvorani proslava rimskega pesnika Horacija, ki se je je udeležil tržaški prefekt, tržaški župan in mnogo drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. — Priredila jo je medpokrajinska zveza umetnikov. Na sporedu je bilo strokovno predavanje o Horacu, recitacije Horacijevih pesmi in klasični plesi.

Skrunjenje mrtličev. V tržaški mestni bolnišnici »Kraljice Jelene« se je že dalj časa opazalo, da v tamošnji mrtlički kapeli izginjajo z mrtličev razne dragocenosti, zdaj dragocen prstan z roke, zdaj kak boljši kos obleke, a dolgo ni mogel nihče priti na sled specializiranemu tatvu, ki se ni ustrašil niti mrtve roke in skrunjenj mrtvaških odrov. Pozornost so podvojili in odkrili skrunilca ali bolje rečeno skrunilko v osebi komaj 17 letne Ni-veje Linussi. Ko so jo prijeli, je počasi priznala, da je ona vršila te brezbožne zločine. Prepeljali so jo v zapore k Jezuitom.

Pliskovski vol in tramvaj. Jože Žerjal iz Pliskovca na Krasu je pripeljal v Trst z volom nekaj drv in jih tam prodal. Ko se je vračal domov, se mu je na Opčinah vol, ki morda do tedaj še ni videl tramvaja, splašal. Žerjal je vola zadrževal, kar je mogel, a je pri tem sam prišel pod voz. Povožilo mu je levo nogo. V bolnici bo moral ostati cela dva meseca. — Karolino Gruden roj. Meziniec iz Samatorice pa je v Trstu povozil avtomobil. Njene rane in poškodbe pa so lahkega značaja.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

1. nov., petek: Mlinar in njegova hči. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.
2. nov., sobota: Med večeraj in jutri. Red C.
3. nov., nedelja: ob 15. uri Mlinar in njegova hči. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol — ob 20. uri Tuje dete. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri

1. nov., petek: Madame Butterfly. Izven. Znižane cene.
2. nov., sobota: Faust. Izven. Znižane cene.
3. nov., nedelja: ob 15. uri Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol; — ob 20. uri Mam'zelle Nitouche. Izven. Znižane cene.

Jadranu posvečeni dan

Kdor ne vidi tvojega morja, te ne pozna, domovina!

Problemi našega morja in pomorstva

»Dne 31. oktobra 1918. so na našem svobodnem Jadranskem morju prvič zaplapolale naše narodne zastave in stare avstro-ogrske so se pogrezile na dno morja, da se nikdar več ne pojavijo na našem morju in na našem obzorju. Jadranska straža si je kot predstavnica in nositeljica vzvišenih pomorskih tradicij naroda izbrala ta zgodovinski dan za svoj dan — Jadranski dan. Tega dne ima tudi naša vojna mornarica svojo krstno slavo. Po vsej naši širni in svobodni domovini se čuje odjek radosti in veselja ob spominu na ta srečni in zgodovinski dan, ko so po tako dolgem robstvu naši brodovi s ponosno narodno zastavo pozdravljali svobodo, našo svobodno obal in naše svobodno morje.«

S temi besedami je v sredo zvečer otvoril predsednik g. Josip Pogačnik v Delavski zbornici proslavo Jadranskega dne, ki ga je priredil Krajevni odbor JS. Med udeleženci je bil tudi g. dr. Rupnik kot zastopnik župana, a pogrešali smo nekaj takih, ki se štejejo za najvnetejše borce za Idejo JS. Po prekrasnem predsedniškem govoru je imel obširno predavanje o pomenu morja in Jadrana predsednik g. dr. Robert Hlavaty. Splošno zanimiva in v resnici sijajna izvajanja o problemih našega morja in pomorstva na žalost lahko objavljamo samo v najkrajšem izvlečku.

Zvezda srečne usode našega naroda je hotela, da je pred 1500 leti prišel na vzhodno obal Jadrana in da je navezal svojo zgodovino na 1500 km dolgo obal, ki jo še danes z nezmanjšano ljubeznijo in odločnostjo drži v svoji posesti. Različne so bile zastave, ki so plapolale na zidovju naših utrjenih pomorskih mest in mnogo je bilo različnih gospodarjev v srednjem in novem veku, ki jim je tlačnil naš rod. Toda to morje, ki je bilo za naš narod ne samo njiva in pašnik, temveč tudi torišče slavnega udeleževanja, je bilo vselej njegova last. Vsaka stran zgodovine nam priča, kako ga je branil in kako nikoli ni prenehal smetrati Jadranskega morja za svoje morje. Zavedati se moramo, da je le morje prava svetovna sila in moč. Rattel, takole označuje pomen morja:

Morje — vzgojnik vztrajnosti, poguma in velikopoteznosti

»Iz brezkončnega obzorja oceana zraste velikopotezna vztrajnost, pogum, svetovni pogled in se neseleži v duba in značaj obmorskih narodov. Obmorski narodi so bili oni, ki so povečali politično merilo. Ozka teritorialna politika je po svojem bistvu kratkovidna. Morje razširja obzorje ne samo trgovem, temveč tudi državniku. Samo morje vzgaja prave svetovne države, samo morje je vir gospodstva nad svetom. Samo narodi, ki so gospodarji morja, se razširjajo v velikem obsegu.«

Moč, samostojnost, enotnost

Te besede morajo postati ideologija tudi vseh nas, saj je treba iskati varno bodočnost naše države na morju, ker bomo močni politično in gospodarsko šele tedaj, ko bo prepojila ta miselnost ves narod naše države. Z morjem je zagozdena Jugoslavija moč, samostojnost in enotnost, tri glavne lastnosti vsake države. Še obstoja Jadranski problem in od nas samih je odvisno, ali bo postalo Jadransko morje temelj našega napredka in naše boljše bodočnosti.

Morilec Omerza si je pogнал

kroglo v glavo

Celje, 31. oktobra.

Danes ob 12.30 je zvedela orožniška postaja na Pernovem pri Veliki Perišici, da se v nekem majhnem samotnem kozolcu skriva že dva dni neki elegantni možki, lepo oblečen, ki s svojim vedenjem vzbuja sum. Orožniška postaja je takoj obvestila še žalsko patruljo in obe patrulji skupaj, obstoječi iz šest orožnikov, sta ob 15. uri prišli in obkolili kozolec s treh strani.

Dolgo iskani morilec Omerza

Na kozolcu so orožniki opazili moža, ki je imel na sebi nahrbtnik in takoj so spoznali, da je že dolgo iskani morilec Franc Omerza.

Posest morja je tudi stvarno in veliko bogastvo. Deloma ga črpamo iz morja samega, deloma je naša slikovita obal, deloma pa naša trgovska mornarica vir velikih dobrin, ki so važna postavka v naši narodno-gospodarski bilanci.

Važno za naše narodno gospodarstvo je pridelovanje vina na naši obali in ribolov je v stalnem napredku. V zadnjem desetletju je število ribičev naraslo od 12.000 na 18.000 in število njih ladij od 3600 na 5800. Letni lov predoča količino 6—7 milijonov kg rib v vrednosti 40—50 milijonov Din. Glavni vir gospodarskih dobrin je pa tujski promet, ki je že zdavnaj prekrasil lokalno obmorski značaj, saj je naša jadranska obala med najlepšimi na svetu. Znamenita je po svojih številnih in dragocenih umetninah, zdravilna po svoji subtropski klimi in vegetaciji, da je postala privlačna za nas in za druge narode. Že ima mednarodno sloves.

Morje naša bodočnost

Morje je glavna cesta svetovnega prometa, cenejša, prostejša in velikokrat hitrejša od suhozemne poti. Veliki gospodarski pomen morja glede našega izvoza nam dokazuje tudi

preorientacija našega izvoza.

Naš izvoz v prekomorske dežele je znašal v prvem polletju 1932. leta 73 milijonov Din, v prvem polletju letošnjega leta je pa znašal že 290 milijonov Din. Po suhem je naš izvoz znašal 1. 1927. 2 in pol milijonov ton in je lani padel na 1 milijon ton, v istem času se je naš izvoz po morju dvignil od poldrugega na 2 in pol milijona ton. Medtem ko smo 1. 1927 izvozili po vodni poti le 39% vsega izvoza, se je lani ta delež dvignil na 73% vsega izvoza. Iz teh ugotovitev je razvidno, da je naša država po svoji naravi usmerjena na morje in da edino le na morju leži naša gospodarska bodočnost. Zato ne smemo omalovaževati ali celo zanemarjati interesov naše pomorske politike, niti onih vprašanj, ki so z njo v zvezi, predvsem pa zveza Slovenije z morjem, naša trgovska mornarica, vprašanje naših pomorskih luk itd. itd.

Govornik je obširno dokazoval potrebo in koristi zveze Ljubljane s Sušakom, nato je pa opisal pomen trgovske mornarice, ki je obenem zaklad pomorske moči. V kratkem času in v relativno težkih okoliščinah smo razvili

trgovsko floto.

ki je v čast naši narodni državi po vsem svetu. V naši državi je 11 paroplovnih družb, ki so lastnice 134 parnikov s skupno tonažo okoli 300.000 br. registrskih ton oz. 170.000 netto registrskih ton ter predstavljajo 9% vse ladijske tonaže jugoslovanske trgovske mornarice. Brez male obrežne plovitve in brez »Kraljice Marije« in »Princeze Olge«, ki ima vsaka po 17.000 ton, šteje naša tovarna trgovska mornarica 77 parnikov, med temi pa spada 62 parnikov v dolgo prekomorsko plovidbo.

Najnujnejše rešitve in večje ljubezni in skrbi pa čaka naša vojna mornarica, ki trgovsko mornarico in našo gospodarsko moč lahko uspešno brani. Imamo tudi obsežno obal, ki jo bo treba enkrat braniti.

Spoznavanje in proučevanje teh problemov bosta ustvarila v nas zavest, ki ji je Frenzen namenil te besede:

»Kdor ne vidi tvojega morja, te ne pozna, domovina!«

Obupna borba z orožniki Omerza mrtev

Orožnik čuk z orožniške postaje Dobrna je zaklical: »Stoj!« Ko je Omerza zagledal orožnike, se je spustil v dir, orožniki pa so oddali nanj 4 do 6 streliv, nakar se je Omerza obrnil in pričel streljati proti orožnikom. Orožnik Zupane iz Dobrne je medtem skočil proti morilu in v razdalji 100 do 150 korakov zaklical zopet »Stoj!«, medtem se je pa Omerza zopet obrnil in dvakrat ustrelil proti orožnikom. Ko je orožnik Zupane videl, da je sam v življenjski nevarnosti, je oddal še nekaj streliv in zadel Omerzo v desni nadlaket. Omerza je izprevidel, da zanj ni več izhoda in rešitve in se je odločil za obupno dejanje.

Kroglo v glavo

Vzel je samokres in si pogнал v glavo kroglo, katera mu je izstopila nad desnim ušesom. Po dveh minutah je s prestreljeno glavo izdihnil. Prepeljali so ga nato v Galicijo, kjer straži njegovo truplo šest orožnikov. Telefonirali so celjski orožniški postaji, ker sta v celjski jetišnici zaprta njegov brat in oče. Ker pa je oče zelo bolan, brat pa na delu, so se spomnili, da jetiški paznik Valentin Mrak dobro pozna Omerzo že iz prejšnjega časa. Skupaj so se z orožniško celjsko patruljo odpeljali z avtomobilom k mrtvemu Omerzi. Kakor hitro je paznik Mrak zagledal truplo, je vzkliknil: »To je pa Omerza!«

Omerza ima na licu in na bradi večje brazgotine. Pri njem so našli odrezke iz vseh slovenskih dnevnikov, ki se nanašajo nanj. Pri sebi pa je imel tudi 290 šilingov gotovine, brovning pištolo kalibra 6.35 in več nabojev. Na prstih je imel dva prstana, na enem izmed

KINO UNION

TELEFON ŠTEV. 22.21

DANES OB 15, 17, 19, 21 URI

ZADNJIČ

Genialno filmsko delo, strašna preteklost Evrope oživljena v celoti in posameznikih.

Devica Orleanska

Angela Zalokar, Gustav Gründges, Theodor Loos

Tragedija kaotične dobe, vere, porazov in zmag. — Tragedija božje poslanke, njena žrtev za domovino.

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

njih je bil vdolan njegov monogram. Imel je tudi žepno svetilko. Oblečen je bil prav elegantno, bil je na novo obrit in ostrizen. Obut je bil v elegantne čevlje. Kakor kaže, je šel po umoru v Moravah v Gradec in se od tam vrnil, da tu nadaljuje svoje zločinske posle. Na licu mesta se je okrog mrtvega Omerza zbrala velika množica radovednežev.

FRANCE GORŠE: DUHOVNO MATERINSTVO

Na pokopališču pri sv. Križu bodo danes obiskovalci grobov občudovali tudi krasen spomenik, ki ga je izdelal akademski kipar France Gorše za družino Mermolja. Nagrobnik je iz trogirskega marmorja in stoji na levi strani glavne poti v bližini spomenikov Cankarju, Murnu in Ketteju ter dr. Žerjavu itd. Delo je res umetniško in bi prav želeli, da bi bilo več takih nagrobnikov po naših pokopališčih.

Danes nepreklicno zadnjikrat!

Ob 15., 17., 19.15, 21.15

Popolnoma novo!

Omamljiva pesem beneških gondoljerjev, čar karnevalske noči, pesem srce in tugobne usode dveh mladih src

Gustav Fröhlich

in

Lida Baarova

v prekrasnem in nepozabnem filmu

Barkarola

Rezervirajte si vstopnice za današnje premiero

Ljubljanski Dvor Kino Sloga

Telefon 27-30

Smrtna žrtev alkohola

Celje, 31. oktobra.

Snoči o polnoči so se v vasi Trnovljah pri Novi Cerkvi stepli vinjeni fantje in v hudem medsebojnem prepiru je posestniški sin Mihael Kunič napadel posestniškega sina Ivana Dolarja, ki je ravnokar prišel od vojakov, in ga v hudi jezi zabodel z nožem v vrat tako močno, da je ta kmalu izkrevavel.

Vr emenska napoved

Napoved za jutri: Prevladovalo bo vedro vreme po vsej kraljevini, oblačnost se bo povečala le v severozapadnih krajih, kjer bo verjetno tudi nekoliko deževalo. Temperatura se bo dvignila. Sonce vzhaja ob 6.15, zaide ob 16.28.

Dunaj: Sprejemljivo, deloma oblačno vreme.

Dnevni dogodki

Vsem cenjenim naročnikom!

V prigrabu prejmete danes pošto položnico. Naprošamo Vas, da poravnate naročnino do 8. t. m. Če ste naročnino poravnali že za naprej ali če jo običajno plačujete našemu inkasantu, Vas naprošamo, da pridobite med Vašimi prijatelji in znanci novega naročnika in mu za nakazilo naročnine izročite položnico.

One naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, naprošamo, da naročnino zanesljivo poravnajo v teku par dni.

Čim večje bo število naročnikov, tem več vam bo naš list lahko nudil. Zato ste posebno radi tega toplo naproseni, da sporočite upravi nove naročnike. Pri skrajno nizki naročnini »Glasa naroda« je mnogomu Vašemu prijatelju in znancu omogočeno imeti v hiši dober dnevnik, treba je samo še Vašega priporočila in postane naročnik.

Prosimo Vas, zabeležite si med Vaše opravke prihodnjih dni: »GLASU NARODA« PORAVNATI NAROČNINO, ZADAJ NA POLOŽNICI SPOROČITI NASLOVE NOVIH NAROČNIKOV!

× Za poslanika v Argentini je po poročilih nekaterih listov imenovan ljubljanski vseučiliški profesor dr. Izidor Cankar. Sedež poslanstva je v Buenos Airesu in poslanstvo zastopa interese naše države v vsej Južni Ameriki, kjer je prav mnogo primorskih Hrvatov in Dalmatincev, dosti pa tudi Slovencev.

Volitve za jesen LUTZ

× Otvoritev telefona Stična. Dne 23. okt. t. l. je bila pri pošti in telegrafu Stična otvorjena javna telefonska govorilnica.

× Razpis dveh literarnih nagrad. Podpisana založnica izda za božič filozofsko knjigo izpod peresa zdravnika dr. Fr. Derganca z naslovom »Svetozor. Prvi zvezek izbranih esejev«. Po zgledu drugih narodov in z namenom, da se razširi zanimanje za filozofijo in literaturo sploh, razpisuje založnica dve nagradi po 2500 Din za dve tiskani, objavljeni kritiki, prvo za ugotovitev pomembnejše stvarne, drugo za ugotovitev pomembnejše logične napake v knjigi. Pozivamo vse slovenske pisatelje starejše in mlajše generacije, da se udeležijo literarne tekme in svoj objavljeni prispevek pošljejo do velike noči 1936 na naslov, kjer bodo strokovnjaki odločili o razdelitvi nagrad. Po potrebi se rok tekme podaljša. — Učiteljska tiskarna.

× Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali za jubilejni sklad meseca oktobra: Narodna banka v Ljubljani 4000 Din, podružnica Kamnica 50, Slovenjgradec 510, Celje mesto 230, Gornja Radgona 120, Poljane 444-50, Ljubljana mestna 3. 470, Ljubljana šentjakobska trnovska 490, Ljubljana, šentpeterska moška in ženska 100 Din. Darovalcem iskrena hvala. — Prosimo pa še nadaljnjih prispevkov in zbirka za jubilejni sklad CMD.

× Objavljamo vam presenetljivo novost! Zaupanje naših cenj. odjemalcev do naših izdelkov, nam je pomagalo k prometu, ki nam daje možnost k novi kalkulaciji. Naše stremiljenje je, vedno pomagati tistim, kateri se morajo odreči dragim oblačilom.

Prinašamo tri serije popolnoma novih kamgarn-oblek v različnih, prekrasnih vzorcih, barvah in najnovejšem kroju.

Kroji so tako popolni, da so za vsaki, čeprav zelo razvajan okus, vsako postavbo, tudi če imate kakšno telesno napako.

Dobro nas poznate kdo smo: Tivar-obleke.

Ob tej priliki ne zamudite tudi ogleda naših novih zimskih sukenj (Ulster) v izbrani kakovosti, modernem kroju in okusnih vzorcih.

Tivar-obleke.

Popravila vsakovrstnih ur

L. Megušar, urar, Novi trg 5

Za popravila na dom pišite dopisnico.

Postrežba točna! Cene nizke!

Ljubljana

Dnevna pratika:

Petek, 1. novembra. Katoličani: Vsi sveti. Pravoslavni: 19. oktobra, Prohor. Sobota, 2. novembra, Katoličani: Verne duše. Pravoslavni: 20. oktobra, Arlemenije.

Dežurne lekarne:

Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič-Glince, Tržaška cesta 12.

Jutri

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevr, Celovška cesta 62, Gartner, Moste, Zaloška cesta 18.

* Parna kopel Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, Miklošičeva c. 20, je zopet štirikrat tedensko odprta. Za moške ob torkih in sobotah, za ženske ob sredah in petkih, vsakokrat od 14. do 18. ure. — Pršne in kadne kopeli.

* Spominjska svečanost za pok. dr. Ivanom Oražnom. Na dan Vseh svetih 1. novembra bo ob pol 11 na pokopališču pri Sv. Križu ob grobu žalna spominjska svečanost za pokojnim dr. Ivanom Oražnom. Tovariši akademiki, zlasti oni, ki uživajo pokojnikovo ustanovo, ste vabljeni, da se udeležite svečanosti in storite s tem svojo častno dolžnost. Sodeloval bo tudi akademski pevski zbor.

* »Legionarje«, Govekarjevo ljudsko igro s petjem, ponove v šentjakobskem gledališču poslednjič v nedeljo 3. novembra ob 20.15 uri.

pele so razen ponedeljkov odprte vsak dan za moške in za ženske od 8. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. ure.

* Dobro hrano po zelo nizki ceni dobite v Novi ljudski kuhinji, Vošnjakova ul. 4.

* Ste li videli kulturni film »Priroda kot učiteljica«, v katerem se prikazuje izdelovanje umetne svile. Film se predvaja v kinu Union dnevno od 1. do 7. t. m.

V KAVARNI TABOR

vsako nedeljo in praznik
koncert salonskega orkestra
začetek ob 17. uri popoldne

Maribor

△ Na deželi gori. Te dni je požar uničil posestniku Karlu Kranerju v Selnici ob Muri gospodarsko poslopje in mu napravil 75.000 dinarjev škode. Zgoreli so vsi pridelki in poljedelski stroji. — Ogenj je izbruhnil tudi v gospodarskem poslopiju Franca Tašnerja v Črmlji pri Ptuj, škoda znaša 20.000 dinarjev.

△ Znebiti sta se ga hotela. Na državnem tožilstvu beremo zanimivo ovadbo. Vložil jo je popolnoma pravilno z vsemi navedbami paragrafov kaz. zakonika preprost delavec Josip Neuhold iz Dobrenja pri Pesnici. V prijavi navaja, da je 20. oktobra pastorka Marija Pec napadla svojega krušnega očeta Karla Keislerja in ga z gorjačo pobila na tla. V zadnjem trenutku je starčka rešil Neuhold. Naslednjega dne pa je hlapec Pečernik, ki je bil ljubimec pastorkine Marije navalil na Eueholda, spečega na seniku, v domnevi, da je to stari oče, ki je bil na poti njuni ljubezni. Hlapec je z gorjačo udrihal, kamor je pač padlo in se je Neuhold drugi dan prebudil s poškodbami po vsem telesu. Naslednjega dne pa je na isti način priletel na Neuholda toča cestnega kamena in je sreča, da ga ni ubilo. Oba bosta imela opravka s sodiščem.

Zima prihaja!

Tvrda SOLAR JOSIP pri Zmajskem mostu ob Vodnikovem trgu v Ljubljani, nudi veliko zalogo čevljev raznih zimskih, športnih do najfinjših vrst. Domači proizvod. Cene zmerne. Postrežba solidna.

Cenjeno občinstvo vabimo na brezobvezni ogled!

△ Velika prireditel v Unionu. I. godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru priredi v soboto, 9. novembra v vseh prostorih dvorane Union »Martinovanje« z raznimi zabavnimi točkami. Začetek ob 20. uri, vstopnina 5 Din, za člane 3 Din.

△ Mladina krasi grobove. Mariborska šolska mladina je za praznik Vseh svetih lepo uredila in okrasila s cvetjem vojaške grobove na pokopališču na Pobrežju.

△ Pobeg. Včeraj je neznanokam odšla z doma 14-letna delavkova hčerka Marija Turkova iz Taborske ulice 5, ki je šele nedavno pobegnila iz pobiljševalnice v Požegi.

△ Narodno gledališče. Petek, 1. novembra ob 20. uri: »Izdaja pri Novari.« Znižane cene. — Sobota, 2. novembra: Zaprt (generalna). Nedelja, 3. novembra ob 15. uri: »Tartuffe.« Znižane cene. — Ob 20. uri: »Beneška noč.« Premiera.

Klobuke in klobučevine copate najceneje kupite pri klobučarju Fr. Bernik, Tyrševa c. 12 Sprejema tudi vsakovrstna popravila

△ Lep jubilej mariborske tvrde. Te dni je slavila ena najstarejših mariborskih tvrdk, tovarna in trgovina glasbil Ottona Perca 40-letnico obstoja. Domači tvrdki, ki slovi po svojih izdelkih tudi v tujini, čestitamo tudi mi.

△ Razstava »Brazdec«. V nedeljo 3. novembra bo v Kazinski dvorani otvorena razstava slikarjev in kiparjev kluba »Brazdec«. Svoja dela bodo razstavili Albert Sirk, Ivan Kos, Ante Trstenjak, Karel Jirak, Fran Košir, Zoran Mušič ter Stoviček.

△ Uradne ure na sodišču. Od 1. novembra so pri okrožnem in sreskem sodišču v Mariboru uradne ure od pol 8. do 14. Za stranke se uraduje od 8. do 13. ure.

△ Sportne vesti. V nedeljo 3. t. m. bo popoldne ob 15. uri na igrišču Rapida prvenstvena nogometna tekma med ČSK iz Čakovca in SK Rapidom. — Po najnovejših vesteh bo letošnje tekmovanje za državno smučsko prvenstvo izvedeno v Mariboru, in sicer 18. in 19. januarja 1936.

△ V goreči postelji. Včeraj je cvetličar Ilija Adamovič, stanujoč pri zasebnici Vetičevi v Grajski ulici 2, zaspal z gorečo cigareto v ustih. Hinoma so spečega oblieli ognjeni zublji, ki so uničili vso posteljinjo. Na srečo je prišla takrat v sobo gospodinja, ki se ji je po dolgem trudu posrečilo ogenj pogasiti.

△ Avto povozil otroka. Huda prometna nesreča se je prijetila včeraj zvečer na cesti pred elektrarno na Fali. Ko je šel preko ceste 5-letni Alojz Lakner, je pridrvel po cesti neki osebnih avtomobil in ga podrl na tla. Pri padcu je otrok zadobil težke poškodbe na glavi in so nevarno ranjenega prepeljali v mariborsko bolnišnico.

△ Grajski kino. Z največjim uspehom se predvaja te dni senzacionalen film »Abesinija 1935«, ki prikazuje življenje v črnem carstvu do izbruha vojne. Na film, ki je silno aktualen in zanimiv, opozarjamo vso našo javnost in priporočamo obisk.

△ Kino Union. Danes film ljubavneža čara, ciganske glasbe in čaršaja, vesela opereta »Ljubavne melodije« (Clo-Clo) z Marto Eggerth,

Rolf Wanko, Hans Moserjem in Leo Slezakom. Glasba Frane Lehar.

△ Starokatoliška cerkev. Na praznik Vseh svetnikov, 1. novembra bo ob 9. uri slovesna služba božja, 2. novembra, v soboto, v spomin vernih duš bodo od 9. ure naprej tri svete maše-zadušnice. V nedeljo, 3. novembra v Mariboru ne bo službe božje, ker bo v Celju. Prihodnja služba božja zopet v nedeljo, dne 10. novembra. — Verniki so vabljeni k obilni udeležbi.

KINO UNION

Tel. 22-21.

JUTRI OB 16, 19.15, 21.15

PREMIJERA

Najsijajnejša, najmelodioznejša opereta sezone

PLES V SAVOJU

Gitta Alpar, Hans Jaray, Felix Bresart, Otto Wallburg.

GLASBA PAUL ABRAHAM

Kraljica petja, kralji smeha! Film za prvega v mesecu!

Celje

■ Petje na grobeh. Združeni moški zbori Celjskega pevskega društva, Oljke in Celjskega Zvona zapojejo danes po 15 nagrobnice najprej na okoliškem, potem na mestnem in nazadnje na vojaškem pokopališču. Skupna pevška vaja bo ob 14. v Narodnem domu.

■ Za obiskovalce grobov bodo danes in jutri na razpolago mestni avtobusi.

Otvoritev gledališke sezone bo v Celju v prvi polovici novembra, do takrat pa se še sprejemajo prijave za abonma v knjigarni »Domovina«.

■ Glasbena Matica ima v sredo 6. t. m. ob 20. redni občni zbor v učilnici.

■ Umrljivost v oktobru. V bolnišnici jih je umrlo 21, v mestu pa 8. Dne 29. oktobra je umrl 55-letni Urleb Franc, zidar iz Slivnice. N. v m. p.!

■ Zopet tatvine koles. Policiji že nekaj dni ni bila prijavljena nobena tatvina kolesa, predvčerajšnjim pa je zopet sprejela kar dve prijavi, in sicer je bilo ukradeno izpred neke gostilne na Dečkovem trgu moško črno kolo Vipotniku Vinku, pos. iz Vrba pri Zalcu. Kolo je znamke »Tribunac« s tov. št. 180.755, evidenčno pa 2/15022/5, vredno 800 Din. Istega dne je bilo ukradeno 1000 dinarjev vredno moško črno kolo znamke »Waffenrad« z evid. št. 2/108053/5 izpred neke trgovine v Prešernovi ulici Brzlec Martinu, trgovskemu vajencu iz St. Jurja ob J. Zanimivo je, da je bilo izpred gostilne na Dečkovem trgu ukradenih zadnje čase že 5 koles, enako izpred trgovine v Prešernovi ulici.

■ Delo dobe 4 čevljarji, 1 hlapec in 1 služkinja.

■ Plesne vaje društva jugoslovanskih obrtnikov bodo ob nedeljah zvečer v Mali dvorani Celjskega doma. Pričetek 3. t. m. ob 20.

2.000.000 Din

lahko dobite,
ako naročite srečko
razredne loterije
pri

Drag. K. Kolaković-u

Beograd, Kr. Milana 41

Prospekt brezplačno.
Pišite takoj!

Ptuj

Krajevni odbor Jadranske straže v Ptuj priredi v soboto 9. novembra ob 18. uri v Prosvetni dvorani Mladike dan Jadranske straže v spomin, ko so prvič zaplapolale na bivših avstrijskih parnikih jugoslovanske zastave. — Vstop prost.

Igra narave. Na vrtu posestnika Plešiča Fr. iz Hvalatincev se nahaja sliva, ki je vsa v cvetju.

Mož jo je natepel. 60-letna poljska delavka K. R. iz Spodnje Hajdine se je sprla s svojim možem. Mož jo je začel obdelovati z bičevnikom. Radi hudih poškodb na glavi je moral iskati zdravniško pomoč. Surovega moža so pa ogradili.

Tombola. Prostovoljna gasilska četa iz Spuhlje priredi v nedeljo 3. novembra ob 14 na dvorišču gostilne Miha Brenčiča, narodnega poslanca v Ptuj, tombolo z lepimi dobitki, med katerimi je tudi 5 dvokolep.

Smrtna kosa. V banovinski hiralnici v Ptujju je umrl v 69. letu starosti Sternek Teodor, bivši dolgoletni hlapec v javni bolnici v Mariboru. — V javni bolnici v Ptujju pa je umrla za davico 10 letna Zorman Kristina, hčerka posestnika iz Župetincev.

Pod voz je padel. Kopša Jakob, 5-letni posestniški sin iz Majšperka, je spremljal svojega očeta, ko je vozil repo domov. Ko pa se je voz nagnil, je padel z voza. Zadnje kolo mu je šlo čez desno roko, ko mu jo je hudo poškodovalo.

Kino. Zvočni kino v Ptujju bo predvajal v soboto 2. t. m. ob 20 in v nedeljo 3. t. m. ob pol 19 in pol 21 zvočni film »Peter«. — V glavni vlogi nastopa Franciška Gaal, Oto Wallburg in drugi. Za dodatke pa bo predvajal Foksov tednik in domači kulturni film.

**Naročajte knjige
Kmetijske Matice**

Kranj

Tujski promet daje v sezoni od 1. junija do 30. septembra t. l. naslednjo statistiko: vseh tujcev je bilo 1873, med temi 449 inozemcev. Številčno so na prvem mestu Avstrijci, katerih je 140, na drugem mestu so Čehoslovaki (128), na tretjem pa Nemci (66). Slede Italijani, Poljaki, Francozi, Angličani, Madžari itd. Nadalje sta obiskala naše mesto tudi dva Američana. V primerjavi z lanskim letom, kaže statistika porast tujškega prometa. Dočim je v l. 1934 obiskalo Kranj (vzeto v celotni statistiki) 429 inozemcev, je v letošnjem letu že v sezoni od 1. junija do 30. sept. to število poraslo za 20. Stanovno tvori večino trgovci, oziroma trgovski potniki.

Sreča v nesreči. V sredo 30. t. m. ob 6 uri zvečer je prišlo na zavoju gostilne »Jahač« do hudega karambola med nekim tovornim avtom iz Celja ter nekim motociklistom iz Radovljice. Dasi sta oba voznika vozila počasi in dajala signale, je bil vendar karambol radi tesnega zavoja neizbežen. Motociklist se je od strani zaletel v prednji blatnik avtomobila ter padel z motociklom pod avto. Avto je šel preko motocikla, dočim je motociklist ostal nepoškodovan.

Nogomet. SK Korotan je v nedeljski prvenstveni tekmi zopet odnesel obe točki z Jesenic, kjer je z rezultatom 7:3 (5:0) premagal SK Gorenjca. Korotan se v gorenjskem prvenstvu trenutno drži na drugem mestu za Bratstvom iz Jesenic, ki ima več odigranih tekem.

Kino Narodni dom bo predvajal v četrtek, petek, soboto in nedeljo dva krasna filma, in sicer »Kirurg Hospitala St. George«, v glavni vlogi Mirna Loy ter »Ja te ljubim«, v glavnih vlogah Annabella ter Albert Préjean.

»Na Ljudski univerzi« bo predaval v soboto 2. novembra ob 8. uri zvečer g. dr. Jože Pokorn o temi »Načrtno gospodarstvo«. Vsa predavanja »Ljudske univerze« se bodo odselej naprej vršila v gimnazijski telovadnici. Vstopnina 1.— Din. Vabljeni vsi!

Trbovlje

Številni noviči. Tudi letos bo podružnica CMD organizirala pred pokopališčem nabiranje števnega noviči. Veliko ljudi običe v teh dneh pokopališče. Vsak naj se spomni ob tej priliki tudi zaslužne Čirilmetodove družbe s skromnim darom. Družba ne zahteva mnogo; hvaležna je tudi za dvajsetpet-parski noviči. Zato: mal položi dar, domu na oltar!

Poroka. Poročila sta se gđc. Slava Kosičeva in Majež Janez, narednik-pilot v Mostaru. Bilo srečno!

Se o pošti I. Poročali smo že, da se pripravljajo novi, prepotrebni prostori za naš poštni urad na Vodah. Za končno rešitev tega perečega vprašanja moramo vsekakor biti hvaležni uvidnemu ravnateljskemu rudniku. Načrti za adaptacijo nekdanjega Fortevejevega poslopja pa predvidevajo tudi razširitev na škodo naše glavne ceste. Že tako ozki cestni hodnik bo na tem mestu še bolj zožen. Vedno se pritožujemo, da je naša glavna prometna žila preobremenjena in baš na tem mestu se nahaja središče vsega prometa. Zato bi bilo potrebno, da se načrti še o pravem času spremene. Ker nameravajo razširiti tudi rudniški konzum in zazidati ves trikotnik med konzumom in novim poštnim poslopijem, bo na tem ovinku nastala glede prometa nevarna točka; zato prosimo v interesu javnosti, da se v načrtih upošteva cestni hodnik v širini, kakršnega imamo pred konzumom in pred Lisičovo hišo. Pri preureditvi načrta naj bi se tudi upoštevalo dejstvo, da bo stalo poslopje nove pošte tik ob glavni cesti, ob kateri je vsekakor neprimerna nizka pritlična stavba. Kljub slabim časom bi bilo potrebno, da občina pazi, da se gradi po nekem načrtu, ki bi upošteval tudi estetska načela. Iz teh vidikov smatramo tudi za neprimerno novo barako, ki se postavlja za trafikom ob Trbovščici na cesti proti obč. klavnici.

Medvode

Otvoritev sokolskega doma. V nedeljo 3. novembra t. l. otvarjamo svoj dom. Za otvoritev se pridno pripravljamo, kajti pričakujemo številni obisk iz vseh bližnjih in daljnih krajev. Slovesnost se prične ob 16. uri. Na sporedu je otvoritveni govor društvenega in župnega »taroste«, pevski koncert domačega sokolskega moškega zbora pod večjim vodstvom brata Kržišnika Alojzija, nato sledi igra ob zvokih sokolskega kvinteta. Z vero vase in v svoje mišice smo zgradili svoj dom ter ga izročamo narodu v zdravje in domovini v napredek.

Radio

Petek, 1. novembra

Ljubljana: 7.30 Kmetijska posvetovalnica (inž. Sadar V.), 8.00 Napoved časa, poročila, objava sporeda, 8.15 Vokalni in orgelski koncert, 9.45 Versko predavanje (dr. M. Opeka), 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice, 11.00 Ura resne glasbe (radijski orkester), 12.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila, 19.30 Nacionalna ura, 20.00 Napoved časa, poročila, objava sporeda, 20.15 Zalne pesmi (poje Slovenski vokalni kvintet), 20.45 Mrtvi govore (zvočna igra), 21.30 Koncert radijskega orkestra, 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Sobota 2. novembra

Ljubljana: 12.00 Reproduciran glasba, — 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila, 13.15 Reproduciran glasba, 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaji, 18.00 Radijski orkester, 18.40 Zunanje politična vprašanja (dr. Kuhar), 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila, 19.30 Nacionalna ura, 20.00 Literarno glasbena prireditel, 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Človek glej dognanje svoje...

Končno vendar en dan, ko je laž premagana, tista priskutna laž, ki nas vse življenje deli v visoke in nizke, v oblastne veljake ter ponižane in ponižane siromake.

Kjer spregovori osnovna sila prirode, tam je konec razlik. Z blagodejno brezobzirnostjo zgladi in izravna priroda z enim edinim dejanjem, ki mu pravimo — smrt, vse razlike, ki smo jih ljudje umetno ustvarili v svoji nadtosti. Zato človeku dobro de, ko hodi ta dan med grobovi. Naj bo v preprosti krsti položeno v zemljo, naj bo v kovinasti ali kri-

stalni dragotini truplo shranjeno v grobnici, vsem je določena ista usoda. In vsem odmeva ista pesem: »Človek, glej dognanje svoje...«

Ob tej enakosti tudi minejo vsa nasprotstva. Jeza, sovraštvo in mrka občutja ugasnejo ter se umaknejo topli preprostosti edine misli, da gremo vsi isto pot. In iz te tople misli se rode občutja, ki poklanjajo na grobove vidne izraze. Tu lesen križ, tam železen, drugje ploščo iz kamna, soho, kakor kdo more in ve.

Tiho, tako tiho je tod. V preprosti besedi

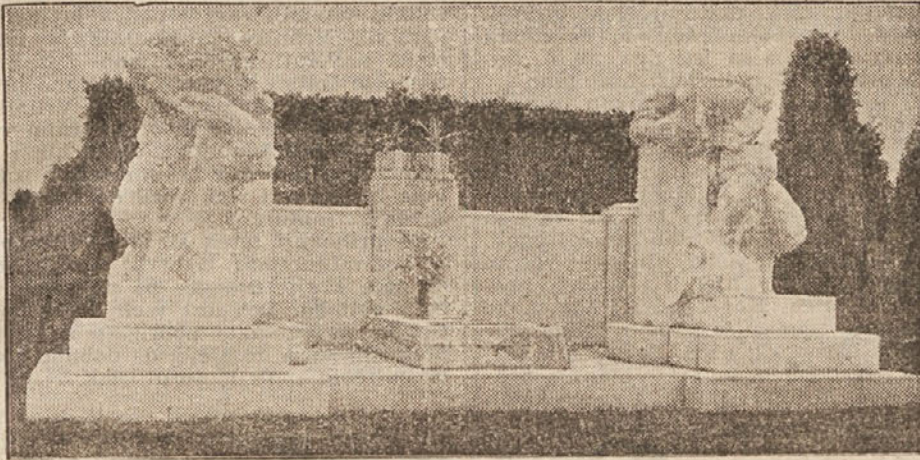
pove otrok materi, mati sinu, mož ženi, nevesta dragemu, pove prijatelj prijatelju, da še vedno misli nanj in gre za njim.

Najlepši in najdragocenejši so ti neopaženi izrazi. Ni jih narekovala želja po uveljavljanju, ampak hrepenenje po utehi in združitvi.

Tega ne premaga niti smrt. In zato človeku dobro de, ko ga srečuje na počivališču pokojnih...

Spomenik na skupnem grobu Ivana Cankarja, Dragotina Ketteja in Josipa Murna. Vsi trije slovenski književniki so bili v življenju prijatelji in so zdaj tudi v grobu združeni.

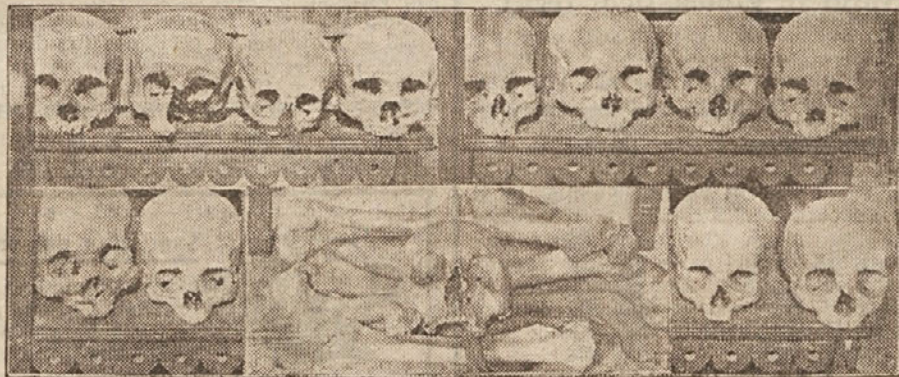
Zadnji dom dr. Janeza Evangelista Kreka.

Spomenik na grobu župnika Matije Vrtovca v St. Vidu pri Vipavi. On je prvi podal slovenskemu narodu v poljudni obliki nauke in zakone iz fizike in kemije.

Spomenik na grobnici slovenskih pisateljev.

Poslednji ostanke Celjskih grofov za glavnim oltarjem Marijine cerkve v Celju.

Spomenik na grobu voditelja in organizatorja slovenskega gasilstva — Barleta, ki počiva na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani.

Drago Bajt:

Moj grob

Čudovito občutje objema misli, dušo in sree, ko stopa človek po drevoredu vedno zelenih cipres med dolgimi vrstami grobov. Božja nji-va, poslednje počivališče od življenja omamljenega in izmučenega človeštva, konec vsega, kar je nekoč živelo, ljubilo, sovražilo in ustvarjalo... Kaj vse krije zemlja, posvečena večnemu snu... Tu je konec velikih misli, utešena so vsa hrepenenja, ki jim burno srce ni moglo najti smotra... Koliko stritih nad počiva tu, ki jim ni bilo dano, da bi našle v življenju iz-živetja in ki sedaj nalik pohojenji rozi trohne pod skopo odmerjeno grudo...

Prostrana je božja njiva... Saj je vseeno, kjerkoli. Ali ob vaški cerkvi s skromnimi belimi kamni in okornimi napisi, ali ob razkošnih veleumestih, kjer so grobnice prava premoženja. Ali pa ogromne grobnice in prostrana polja lesenih križev, kjer počivajo junaki, ki so položili na oltar domovine svoje najdražje. Vsi ti domovi imajo isti smoter: hraniti ostanke človeškega bitja, dokler ne trohni v prah. »Prah si in v prah se povrneš...«, največja vseh resnic, ki se ji ne more izogniti nihče.

Človek si utira pot v življenje mimo srečnih in žalostnih dni. Pa pride dan, ko potrka na vrata smrti. »Pojdi,« veli. In je ne ganejo solze in prošnje, je ne premoti nasmeh mladih ust. »Pojdi z menoj...« Zgrne se zemlja in nad tvojim zadnjim domom se še vedno boči sinje nebo, sije zlato sonce, je pomlad in je jesen, ti pa trohniš v nič in trohne s teboj najlepše sanje. Sredi božje njive se vzpenja k nebu križ z razpetim Bogom. Žalostno poveša Krist s krvjo oškropljeno glavo. Za posmrtno življenje človeštva se je dal pribiti na križ. In ob misli nanj in s pojemajočimi prošnjami na ustnih umirajo milijoni. Zadnja tolažba, zadnje upanje

vsem, da je s smrtjo šele pričetek pravega, večnega življenja. Koliko samoljubja je v tem...

Samo en dan, turoben jesenski dan, je posvečen mrtvim. Kaj je naše življenje v primeri z večnim snom pokojnih? Iz mest valove na pokopališču množice ljudi. Samo za nekaj trenutkov iz življenjskega trušča, kjer vladajo vse človeške slabosti in čednosti, v zatišje večnega sna. Samo nekaj trenutkov posvečenih onim, ki jih krije zemlja, samo nekaj misli in in zopet nazaj v življenje, polno sprememb.

Moj grob je skromna gomila, obrasla v bršljanom in okrašena s lesenim križem ob vzglavju. Greš mimo in ga niti ne uzreš. Tvoj pogled boža bele, visoke kamne, ki se leskečejo v zlatih napisih. Jaz pa tako rad romam k mojemu grobu. Pot se vije ob umazani reki, sredi polj in travnikov. Je to pot živih in je to pot mrtvih, pot vseh in vsakogar. In sem kot grešnik, ki išče na božji poti opravičila, odpuščenja in tolažbe.

Na grobu, obraslem z bršljanom, prižgem lučko. Majhen plamenček plapolja v jesenskem vetru. Tako je in ne more biti drugače. Grob krije pod rušo življenje mladega dekleta, ki ji je zastal utrip srca, ko je cvetelo drevje, ko je bilo v njej največ hrepenenja in sladkih nad. Do zadnjega diha je v njej bdelo upanje, da bo še tudi zanjo ostalo košček poletja, jeseni, da bo po mrzli zimi zopet nova opojna pomlad. In je bilo poletje, jesen, zima in nova pomlad... »dekle pa je že davno snivalo večno pomlad. Ko je ni bilo, se mi je zdelo, da sem umrl z njo tudi sam, da sem živ mrtvec. Prisegel sem si, da je umrla tudi zame pomlad... In sem ob grobu kot grešnik. Lučka trepeče. Vidiš, ljubljeno dekle, to je vse, kar je ostalo od mojih misli nate. Prihajam in odhajam vedno enak. Ko sem zunaj zidov božje njive, zavriska v meni življenje. Grem mu naproti in se mu predajem v objem. Rad, tako rad imam življenje, in me v tej ljubezni ne moli misel, da bo nekoč

tudi zame konec vsega. Takrat, moje dekle, bom šele lahko zvest svoji prisezi... Ko ne bo več utripov mojega srca, ne prešernih misli...

Moj grob je skromna gomila, obrasla v bršljanom. Včasih brli na njem lučka...

Jan Plestenjak:

Oporoka

Kadar bom jaz umrl, draga, prižgi mi samo svečo, rožmarina zasadi na grob in moj nagelj, ki si mi ga dala ob prvem srečanju; nosim ga v svoji najdražji knjigi: Lepi Vidi. Ta naj splahni poleg mene, da se bodo vsi okovi laže zgrnili v grob, da bom spal mirno, tiho in mi ne bo treba misliti na dni mojega iskanja in bom živel v onostranskem življenju le tebi, moji edini, ki je dala mojemu svet-skemu življenju dneva in sonca.

Kadar bom umrl, pojdi na vrt in požanji vse rože, med katerimi sva preživela vse večerne ure, razgrni njihove korenine soncu, da jim izpije kri; naj z menoj umro, cvete naj samo ena črna roža v tebi, v tvojem srcu, črna roža, da sem ti umrl jaz, ki sem te ljubil kot otroka, da si mi dala vzpona in volje do sonca in dneva in dela. Nečem, da bi rože dihale minute najine sreče, nečem, da bi te rože vznemirjale v spominih na večerne ure, ko se je zarja palila ob grebenih moje domovine in so se vžigale najine misli v razkošju ljubezni, porojene iz trpljenja osamelih dni.

Kadar bom jaz umrl, vrzi mojo sliko, ki si jo obesila nad svojo posteljo, v ogenj, da pozabiš na mojo telesnost, ker nečem, da bi pozabila na moj duhovni spomin, ki naj živi brez slik in brez vsake ropotije, kar bi bilo pove-zano z minljivostjo.

Kadar bom jaz umrl, ne plakaj in si ne trpiš srca z brezdelnim in brezplodnim raz-

Automobile in motorna kola
sprejem v garažo z vso opremo proti nizkemu mesečnemu pavšalu.
Garaže in mehanična delavnica
Ivan Kopač, Ljubljana
Frankopanska 21 (tovarna Jugosteyr), telefon štev. 27-75

Simfonični koncert

V proslavo češkoslovaškega narodnega praznika je dne 28. okt. t. l. priredila že splošno uvaževana, naša nova glasbena organizacija »Ljubljanska Filharmonija« v prenovljeni in za Kino adaptirani dvorani hotela Union slavnostni koncert, ki je bil ne samo reprezentativen dogodek za naše glasbeno življenje, temveč po obisku sodeč tudi izraz bratskih simpatij do bratskega naroda. Tudi bol zaradi znižanja plač in malone prazni žepi v zadnjih dneh oktobra niso mogli uplivati. Dvorana je bila skoro zasedena, koncert so posetili predstavniki vojaških in državnih ter kulturnih organizacij, udeležilo se ga je pa tudi drugo občinstvo. V slavnostnem govoru je zaslužni predsednik Jugoslovansko-češkoslovaške lige g. dr. E. Staré razložil pomen 28. oktobra in slavil slovansko vzajemnost. Po njegovem navdušenem govoru smo poslušali stoji dve himni bratskih narodov. — Izvajanje koncertnega sporeda, ki je bil skrbno izbran in nas je hotel predvsem seznaniti z novimi glasbenimi deli, usmerjenimi v sodobnost, je dalo prireditvi svečano obličje. Sreča, da smo ob tej priliki mogli pozdraviti pred pultom v vseh instrumentih izvrstno zasedene Ljubljanske Filharmonije, starega znanca iz nekdanjih opernih sezon, dirigenta par excellence, L. Matačiča, ki ga je sam temperament. Sugestivno ga je prenašal na podrejeni glasbeni korpus, na katerega je Ljubljana lahko ponosna. Matačič mu je bil suveren: spuščal se je celo v detajle in je zlasti v dinamični (trobila) pričaral čudovite efekte. Zanj se kot veliko umetniško-dirigentsko potenco tepeta Beograd in Zagreb. Zaenkrat se je posrečilo Zagrebu, da je njegov. In Ljubljano je lahko odkritosrečno vesela, da nas je s svojo umetnostjo obiskal in ji pripravil velik umetniški dogodek, kakršne naše koncertne sezone redko doživijo.

Pod njegovo čarobno palčico je zažarela prelestna, sodobna ruska D. Šostakoviča simfonijska op. 10 v 4 stavkih (Allegretto, Allegro, Lento, Allegro molto) v nepisnih barvah, pokazala v tematiki in instrumentaciji apatno bogastvo in invenciji pa originalnost nove ruske glasbe.

Drugi modernist na sporedu je bil naš Slavko Osterc, ki hodi svojo ravno, neizprosno si začrtano pot. Priznala ga je tu-jina, doma pa njegove tendence malo zavračajo. Pa po krivici. Po »Passacagli« in »Koralu«, ki je veličastno zvenel — vzorno izvajan — je obe skladbi publika sprejela z entuzijazmom in je skladatelja ponovno aklamirala.

Pokojnega mojstra J. Suka »Pravljica« (Pohodka), suita v 4 stavkih, op. 16. nam je zopet pokazala neizčrpno skladateljevo melodiko v narodnem stilu, pa tudi rutinirano, zvanečo orkestracijo. Začetkom koncerta je orkester prednašal paradni kos pok. Oskarja Nedbala in mojstra Vlasta Talicha: B. Smetane simfonično pesnitev »Vltava«. Koncert pa so zaključili efektni A. Borodinovi »Polonski plesi« iz opere »Knez Igor«.

Po zasluženju je publika po vsaki točki vrli orkester in dirigenta gosta, ki je prejel več vencev, nagradila z dolgotrajnimi aplavzi in glasnimi izrazi priznanja in pohvale. V koliko je pa unionska dvorana po sedanjih adaptacijah pridobila ali izgubila na akustiki, ostane zaenkrat še odprto vprašanje.

Z. P.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

mišljanjem o smrti. Dokaži, da je tvoja ljubezen prešla iz realnega sveta v duhovni popolnejši svet.

Kadar bom jaz umrl, zapri moje okno, da se razgrne tema v moji delavnici; ljubil sem temo življenja, skozi temo se preril do tebe, s teboj pa doživel nekaj zlatih, svetlobnih dni, ki umirajo z menoj. »Lepo Vido« mi položi na prsi, to knjigo živga iskanja in hrepenenja, da mi bo še v grobu lajšala večno noč in mi zaglušila valovanje in vrvenje, plahutanje in butanje življenja nad menoj. Na prvi list knjige se podpiši s svojo drobno roko, s tresljaji, kot si se prvokrat podpisala v pismu: Tvoja... In edino »Tvoja...« bo živel ob teh tresljajih tvoje roke razkošno življenje moža, ki v grobu živi in trohni za nevesto-ženo.

Kadar bom jaz umrl in me bodo položili v grob in kamenja in prsti nametali na moje telo, takrat vedi, draga, da ti pripravim prostor zraven sebe, kjer se uležeš, kadar tudi tebi zvdene dnevi sonca. Misli bom nate in čakal nate, dokler skupaj ne pozabiva sedanjosti in preteklosti in dokler ne zaspanjava v mračno nedoglednost posmrtnosti.

Kaj nama je bilo življenje? Jaz sem se bal zate, kadar te ni bilo pri meni, ti si se bal zame, kadar se moje obličje ni razgledovalo v tvojih očeh. Za kruh sva se pehal, za dan, za noč, od oltarja ljubezni sva morala stopiti in se pogrezati v vsakdanjost, ki izgloje človeka do obupa, ki človeku vdihava misel na grob, ki si ga itak koplješ od rojstva, pa do poslednjega utripa srca.

Kadar bom umrl, nič se ne boj zame, saj onstran groba cveto čudovite rože, čudovita hrepenenja; komaj zvečeto, so resnica. Tam je tako: želiš in že imaš, potkaš, samo se ti odpre. Draga, draga, nič se ne boj, tam ni bojev, ni bojazni, ni mraka in ne solz, ni tesnobe, temveč prostranost, ki bo moja in tvoja...

† France Uršič

Gorenja vas v Poljanski dolini, 31. okt.

V torek na večer je vso Poljansko dolino pretresla vest, da je nenadoma umrl hoto-
veljski posestnik g. France Uršič, star šele
52 let. Tega tipičnega, živahnega in inteli-
gentnega Poljanca je poznala tudi Ljublja-
na, saj je bil član občinskega odbora, član
nadzorstva Vzajemne zavarovalnice, zlasti
pa član vseh kmetijskih organizacij. Kot
nečak filologa Lovra Pintarja je talentirani
sin premožne hiše napravil tudi nekaj raz-
redov gimnazije v Kranju, nato je pa svojo
izobrazbo sam izpopolnjeval s knjigami in
časopisi ter postal splošno priznan stro-
kovnjak v kmetijskih stvareh, zlasti je bil
pa zares napreden sadjar. Politično se je
udeleževal v SLS, vendar je pa politična
vprašanja vedno podrejal blagru Poljan-
ske doline, da je bil priljubljen v vseh kro-
gih prebivalstva in cenjen tudi v Ljubljani.
Bil je vzoren delavec za kmeta in za svojo
dolino, ki ji je ob času strahovitih povodnj
leta 1925. in 1927. izposloval mnogo podpov.
Župan občine Trata je bil 22 let in je silno
mnogo napravil zanjo. Njegova zasluga je
zlasti banovinska cesta Suhi dol—Gorenja
vas, ki veže Ljubljano po najkrajši poti čez
hribe s Poljansko dolino. Z največjim uspe-
hom se je pa trudil za povzdigo kraja kot
podpredsednik tujsko-prometnega društva,
da danes Poljanska dolina igra že precejšnje
vlogo med našimi najprijetnejšimi leto-
višci. Zadnja leta se je posebno žrtvoval za
zadružništvo in je njegova zasluga, da so
izdelki mlekarke zadruge »Blegaša«, ki jo
je on ustanovil, znani po vsej Sloveniji in
tudi v Julijski Krajini. Zaslužnega in srčno
dobrega moža smo pokopali danes popold-
ne. Za njim joka devet otrok in vdova
Franciška. Njim naše sožalje, pridnemu de-
lavcu za Poljansko dolino pa časten spomin!

Pazite, tatovi in vlomilci preže!

Seveda kradejo v Ljubljani predvsem po
stanovanjih, ker so ljudje mnogo prema-
lo previdni. Tako se je tat vthotopil v sta-
novanje skladiščnika Frana Stanovnika v
Aljaževi ulici 35 in mu vzel 300 Din vreden
suknjič, hišnemu gospodarju Angelu u Bat-
telinu pa tudi 800 Din vreden suknjič. —
Soproga carinskega uradnika Marija Arko
je naznanila, da ji je z dvorišča na Vilhar-
jevi cesti 41 zmanjkala moška srajca. —
Zeleno cizo je v sredo pustila na Cankar-
jevem nabrežju prodajalka suhe robe An-
gela Mekinčeva in jo seveda ni več našla,
ko se je vrnila, čeprav je bila ciza pri-
klenjena z verigo. Mekinčeva ceni cizo na
700 Din. — Na oknu svojega stanovanja v
Florjanski ulici 31 je zasebnica Ana Gru-
mova pustila ključ. Ko se je vrnila, ni
mogla nikjer več najti dveh otroških pla-
ščev, dveh novih srajc in 10 robcev v skup-
ni vrednosti 600 Din. — Na Viču sta bila
v čebelnjaku Ivana Marna izpraznjena dva
panja, ker je tat odnesel 11 okvirjev sa-
toevja, v vrednosti 500 Din. — Iz Gor. Ga-
melinov je Miha Letnar v sredo pripeljal
mleko v Ljubljano in pustil vozček v Ciga-
letovi ulici, medtem mu je pa z voza nekdo
ukradel 300 Din vreden plašč »Hubertus«.
— Na Masarykovi cesti so v četrtek ponoči
vlomili v barako branjeveke Alojzije Fistro-
ve in ji odnesli za 200 dinarjev jestvin, a za
50 Din so ji napravili škodo na vratih in
ključavnici. — Razočaran je bil pa vlomi-
lec v delavnico knjigoveza Josipa Dečmana
v Wolfovi ulici, ker je našel samo 15 Din.
— Lastniku pletilske industrije Robertu
Donathu je iz skladišča v Zg. Šiški 191 ne-
kdo ukradel 43 raznobarnih ženskih pulo-
verjev in jopic v skupni vrednosti 2500 Din.
Se več tatvin in vlomov, kakor danes, bo-
mo pa gotovo lahko javili v prihodnji šte-
vilki, saj bodo prijatelji tuje lastnine imeli
najlepšo priliko za preiskovanje tujih sta-
novanj, ker bo vse prebivalstvo na pokopa-
liščih. Torej pazite!

Poslano

Rezultata spretne uporabe sleparij

S pomočjo spretne uporabe sleparij, si je pri-
dobila moja ločena žena, ki dobiva alimenta-
cijo, pravico do povišanja alimentacijskih pris-
pevkov ob priliki zvišanja moje letne plače,
ki mi pripada kot državnemu namestniku. Po
preteku 11 let je njeno pridobljeno in vpošle-
vano ugodnost zvišanja alimentacijskih prispe-
vkov uporabljala tudi še potem, ko si je njen lo-
čeni mož priboril povišanje plače s tem, da je
kot starce preko predpisanih 35 službenih let
izvrševal svojo naporno službo. Ločena žena —
brez otrok — pa poseduje v Zg. Šiški preko
100.000 dinarjev vredno posestvo, ki ga je po-
dedovala 16 let po poroki kot žensko do-
to po smrti svojega očeta. Meni, njenemu možu je
brez konkretnega vzroka zabranila pravico do
solastništva in je nastal zaradi tega v zakonu
razdor. Ker ona sedaj pridno rubi moje pokol-
ninske dohodke, in ker mi po moji sodbi ni mo-
goče pripoznati onega povišanja alimentacijskih
prispevkov, ki je sledilo po dovršitvi predpi-
sanih službenih let, naj bi v to zadevo posegla
tudi javnost.

Franc Horvat,
državni upokojenec,
Maribor.

Vel. Štanga

Kmetijska podružnica v Veliki Štangi je
imela 26. in 27. t. m. popoldan v občinskem
domu prvo sadno razstavo, ki se je na pred-
log kmetijskega referenta g. Šušteršiča po-
daljšala do nedelje 3. novembra. Razstav-
ljeno sadje je prvovrstno in lepo, razstava
izvrstno urejena. Obiskovalcev je bilo do 400

Iz Ljubljane na Vrhniko v 24 minutah

Motorne vlake dobimo prihodnji teden

Pisali smo že, da je naša država na Dan-
skem naročila šest motornih voz, podobnih
onim, ki smo jih že tudi pri nas videli pri
poskusnih vožnjah na naših progah. Več
tednov je bilo na Danskem nekaj naših
inženjerjev in strokovnjakov, da so spo-
znali uroj teh modernih železniških voz in
se izvežbali v vožnji. Motorni vozovi se od-
peljejo iz danske tovarne po dva skupaj,
torej kakor vlaki z dvema vozovoma. Ti
trije jugoslovanski motorni vlaki bodo 4.
novembra že v Solnogradu, 5. novembra
priso na Jesenice in isti dan ali 6. no-
vembra pridejo že tudi skozi Ljubljano.

Torej prihodnji terek ali sredo bomo v
Ljubljani lahko že občudovali te vozove, ki
jih prebivalstvo vseh pokrajin Jugoslavije
pričakuje z največjo nestrpnostjo. Povsod
bi jih radi imeli in ljubljanski železniški
direkciji je obljubljen en tak voz težjega
tipa, ki je velik kakor Pullmanov vagon.
Dobimo namreč tri velike štiriosne vozove
na Dieslove motorje, kjer je v vsakem pro-
storu za 80 oseb. Ker ta težki voz lahko
vleče še dva vagona, se lahko s takim vlak-
om pelje okrog 150 oseb. Poleg treh tež-
kih voz na dobimo tudi tri manjše dvo-
osne vozove, ki imajo prostora za po kakih

40 oseb in so namenjeni za vicinalne pro-
ge. Vozovi težjega tipa so pretežki in so
vozovi manjšega tipa prav za prav boljši.
Ljubljanski direkciji je pa obljubljen voz
težjega tipa, ker na naših progah pride le
tak voz v poštev. Po načrtu bi vozil z br-
zino 70 km na uro med Ljubljano in Vrh-
niko in poskusili bi ga tudi na kamniški
progi, če na tej progi zanj ni prevelik vz-
pon, ker so naročeni motorni vozovi pri
velikih vzponih zaradi padca brzine slabo
porabni. Vrhniko in Kamnik je namreč
treba navezati na Ljubljano, kar bi bilo
največje koristi za mesto Ljubljano in prav
tako tudi za vso okolico med Vrhniko in
Kamnikom. Vrhniko bi z motornim vozom
tako približali Ljubljani, da bi bili z Vrh-
niko v Ljubljani že v 24 minutah, a iz Kam-
nika bi motorni vlak vozil do Ljubljane le
30 do 32 minut.

Ce prihodnji terek ali sredo ostane vsaj
en voz v Ljubljani, bo stvar ugodno rešena
za naše kraje, drugače pa ne vemo, kako
bo z obliubo. Dolžnost vseh naših poslan-
cev je, da se takoj pobrigajo za stvar in
brez odlašanja dosežejo, da dobimo vsaj en
prepotrebni nam motorni vlak.

Sport

Prvenstvo Dravske banovine v table-tenisu

V dvorani hotela Metropol (Miklič), nasproti
glavnega kolodvora se bo vršilo prvenstvo
Dravske banovine v table-tenisu. Na startu bo-
do moštva in igralci klubov Dravske banovine
ter tekmovalci Zagreba, Beograda, Pančeva in
Sombora. Radi močne konkurence bo videti do-
stj napetih in zanimivih borb.

Pričetek v soboto ob 9. uri zjutraj in se na-
daljuje ob 15. uri. V nedeljo se tekmovanje
prične že ob 8. uri in nadaljuje po nogometni
tekmi ob 17. uri.

Nogomet v Mengšu

SK »Javornik« (Rakek) : SK Mengeš 5:1 (2:0).
Prijateljska tekma v Mengšu, ki je nudila šte-
vilni publiki lep in zanimiv potek. Mengeš je
postavil ojačeno moštvo, le škoda da tega ni
imel že v odigranem prvenstvu. Borilo se je v
polju zelo uspešno, toda v kazenskem prostoru
nasprotnika mu je manjkalo odločnega strela na
gol. — Obratno so gostje uspešneje zaključevali
svoje ofenzive, iz katerih so odnesli tako visoko
zmago. Najboljše moči pa so imeli v obrambi,
ki domačim ni pustila do živega. Častni gol so
domačini zabili iz enajstmetrovke, katere sicer
zelo dober vratar Javornika ni mogel ubraniti.

Plavalni in gimnastični tečaj

Plavalna sekcija SK Ilirije priredi letos no-
vembra meseca zopet priljubljene večerne te-
čajne smuške gimnastike in plavanja. Pod vod-
stvom izkušenih vaditeljev se nudi obiskoval-
cem teh tečajev prilika, da se nauče pravilno
plavati. Obenem pa je smuška gimnastika naj-
ugodnejša priprava na skorajšnje smučanje.
Ti tečaji so namenjeni predvsem onim, ki si
žele vsled zaposlenosti čez dan zvečer nekoliko
razgibati svoje mišice. Plavanje je zato najbolj
primeren sport, posebej pa še odlični kondici-
ski trening za smučarje. Zato vabimo vse, ki
hočejo izrabiti to ugodno priliko, da čimprej
prijavijo pri blagajni kavarne Evrope svojo ude-
ležbo.

Sportni drobiž

Premislili so si. Na seji Gradjanskega so skle-
nili, da se bo klub še nadalje udeleževal kva-
lifikacijskih nogometnih tekem. Radi tega se-
veda tudi Hašku in Concordiji ne preostaja dru-
gaga, kot da tudi ona dva še naprej tekmujeta.
Ostane torej vse kot je bilo!

Praska Sparta bo igrala pojačena z nekate-
rinimi igralci Slavije v Angliji. 12. novembra igra
z Manchester City, 14. novembra proti Stoke
City, 18. novembra pa s Chelsea.

Nekaj številk. Na internacionalni nogometni
konferenci, ki je bila na Dunaju, je poročal ge-
neralni tajnik Hugo Meisl glede na letošnje tek-

Novo mesto

Kino »Dome« v Novem mestu predvaja na praz-
nik »Vsi sveti« 1. novembra ob 18. in 20.15 uri,
v soboto 2. novembra ob 20.15 uri in nedeljo
3. novembra ob 15. in 18. in 20.15 uri zvočni film
»Ahasver« (Večni žid). V glavni vlogi: Conrad
Veidt. Predigra: Paramountov zvočni tečnik.

V tednu od 13. do 19. oktobra si je odbor
S. V. D. v Novem mestu ogledal s cvetjem okra-
šena okna in ugotovil, da so od javnih poslopij
najlepša Kmetijska šola na Grmu, narodna šola
in ženska bolnišnica v Novem mestu. Od zaseb-
nikov imajo prav lepo cvetje: gg. Kastelic, Ku-
sljan, Kobe Josip, Klemenčič, Barle, Bergman,
Smale, Andres, Turk, Agnič, Barborič, Vesel,
Murn, Knaflič, Kopač, Papež, Kroneger in Falk-
ner. V koloniji na Režkovi cesti ima g. Malasek
krasne velikocvetne gomoljčaste begonije; lepo
je okrašena št. 16 in 29 in pri Polji št. 28.
Tudi na Kapitlju imajo Kukovica, Udovič, Lam-
pe, Malovič lepo cvetje in okrašene balkone. Na
oknih je največ petunij, bršljin, pelargonij, fuksij,
in na balkonih petunij in asparagusov. Škoda,
da ni več begonij, posebno v polsenčni legi.
Novomeščani, skrbite še bolj za okrasitev oken
in balkonov. S. V. D. bo rade volje pomagalo.
Kar se vrlov v mestu tiče, smemo reči, da so
nekateri prav krasni.

Vlomilci, specialisti za med. V noči od 25. na
26. oktobra t. l. so vlomili v čebelnjak Josipa

me za srednjeevropski pokal tole: odigranih je
bilo 32 tekem, ki so privabile 630.000 gledalcev
in je prinesla vsotnina 840.000 švicarskih fran-
kov. Posamezne države so bile pri tem takole
udeležene: Češkoslovaška 204.000 gledalcev,
2.400.000 kron; Avstrija 250.000 gledalcev, 365
tisoč šilingov; Madjarska 96.380 gledalcev,
152.315 pengő; Italija 81.000, 419.000 lir; Švica
6.040 (ena tekma), 14.210 frankov. Ugotovili so,
da je obisk tekem napram lanskemu letu po-
rastel.

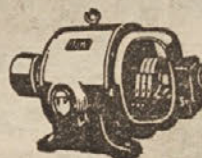
V Dresdenu je premagal rokoborec Karl Stö-
ckle v prostem stilu italijanskega specialista
za dvojni nelson Nina Equatoria, ki se ga mnogi
Ljubljančani gotovo še spominjajo z nastopov
v »Unioncu«.

Mladi plavac Kurt Gerstenburg je preplaval
v Magdeburgu progo 400 m hrbtno v času no-
vega svetovnega rekorda 5:30. Oficielo prizna-
ni rekord Japonca Kiyakawa je 5:30,4.

Ali je to zahvala Ladoumègue-u? Prošnja
slavnega francoskega tekača Ladoumègue-a za
amatersko rekvizifikacijo je bila odbita s 52:9
glasovi, s 34:24 glasovi pa je bil odklonjen pred-
log, naj bi postal trener franc. lahkoatletske
zveze. To je kaj čudno postopanje napram atlet-
tu, ki je proslavil francosko ime po vseh svetov-
nih tekaških.

Zato pa je bil Arne Borg, ki je do sedaj tre-
niral švicarske in belgijske plavce, poklican
v domovino, da prevzame trening švedskega
olimpijskega plavalnega moštva.

Angleški dirkač Guthrie je postavil s politer-
skim — Nortonom na pariškem dirkališču Mont-
lhéry, več novih svetovnih rekordov na 50 km
(v 16:14,97 = 184,621 km na uro), 50 milj (v
26:10,47 = 184,455 km na uro), 100 km (v
33:32,72 = 178,862 km na uro) in 100 milj (v
52:30,74 = 183,883 km na uro).

Specijalna delavnica

za elektrotehnična po-
pravila t.j. prevoz mo-
torjev, generatorjev in
transformatorjev vseh
velikosti in napetosti.

Specijalni oddelek za popravila avtomatov
in akumulatorjev. — Inštalacija za jaki
in šibki tok. — Čene konkurenčne in
delo solidno pod garancijo. Se priporoča

IVO GRILC

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

LJUBLJANA

Mestni trg 17 - Cankarjevo nabrežje 25

Telefon 27-44

Šelina iz Gotne vasi. Ker niso mogli odpreti
vrat, katere so tudi zelo poškodovani, so se o-
teli s krampom kar stene čebelnjaka in otagali
dve deski. V čebelnjaku je imel čebele tudi
njegov svak Gazvoda Josip, kateremu so vlo-
milci pomorili s žveplom dva objudena A. Z.
panja ter odnesli med v satju. Šetini pa so vze-
li v dveh posodah 10 kg čistega izločenega
medu. Odnesli so tudi nekaj čebelarškega oro-
dja. Skupna škoda se čeni okroglo na 1000 Din.
Vlomilec pridno zasledujejo orožniki. Prav pred
kratki je bilo vlomljeno in pokradeno v čebel-
njaku čebelarja Miska Alojza iz Rateža, pri
Goršetu Matiji in Jermanu Francu iz Krke.

Krka je po dolgem deževju zelo narasla in
preplavila travnike. Zaradi narasle vode so mo-
rali v nekaterih mišnih in žagah ustaviti delo
za nekaj dni. Voda pa že upada, odkar se je
vreme zboljšalo. Snežilo pa je že na Gorjancih
in nad Uršnim selom.

Guštani

Mladi fantje kradejo. Neki R. K., star
komaj 15 let, je pravi mojster za manjše
vlome, neki F. S. tudi še mlad, ima pa
posebno veselje s kolesi, zopet tretji ima
veselje z divjim lovom, tako da ima tu-
kajšnje orožništvo polne roke dela, pa kaj
pomaga, ako ga danes zaprejo, je jutri že
doma in nadaljuje svoj tatinski posel.

Lukežev sejem je bil dobro obiskan,
kmetje so tudi prignali dosti živine, samo
kupev ni bilo. Tukajšnji kmetje prav z
žalostjo gledajo v bodočnost; treba je na-
kupiti marsikaj za zimo, rubeži so dnevni
gostje, denarja nič, živina pa stoji v hlevu,
ker ni kupcev.

Tovarna letos še obratuje, tako da več-
jega zastoja letos ni bilo. Vlada pa neki
spor med vodstvom tovarne in delavci za-
voljo kolektivne pogodbe. V tovarni so si-
cer tri strokovne organizacije, toda poga-
janj se udeležuje samo ena. Med delav-
stvom pač ni več tiste enotnosti, kakršna
je bila nekoč, zato podjetnik dela, kar
hoče. Čujemo tudi, da bo začela N. S. Z.
zopet delovati, kar pozdravljamo.

Sokolstvo

Pismo s sokolske poti po Češkoslovaškem

(Konec)

V Mostu so me pričakovali na kolodvoru
župni starosta br. Suk, stari borec za na-
rodne pravice Čehov v teh ponemčenih
krajih še pred vojno, br. župni tajnik in
s. Bumbova, velika pobornica češkoslovaške-
jugoslovanske vzajemnosti. Odvedli so me
na stanovanje, nato pa razkazali znamen-
itosti mesta, ki ima danes že nad 30% Če-
hov. Sokol ima najstarejši sokolski dom v
župi z lepo dvorano, ki je bila zvečer oku-
sno okrašena in nabito polna občinstva.
Večer je otvoril sokolski pevski zbor s him-
nami, nato me je predstavil br. starosta, ki
se mi je po predavanju iskreno zahvalil in
naročil pozdrave našemu Sokolstvu in na-
rodu. Pevci so zapeli »Čuvajmo Jugoslavijo«,
našo »Po jezeru« in še eno česko, s čimer je
bil uradni spored končan. Naslednji dan
sem na prošnjo gimn. direktorja br. Lan-
kasa predaval v telovadnici, kjer je bilo
zbrano nad 450 srednješolske mladine s
svojimi profesorji. Izpregovoril sem mladini
iz srca v srce v slovensčini in češčini. Pre-
davanju je sledil gromovit aplavz, nakar se
je toplo zahvalil br. direktor, naročajoč po-
zdrave naši mladini.

Popoldne sem hitel v Ustje, kjer me je
pričakoval br. Kral. Odšla sva v Narodni
dom, kjer so naju že čakali bratje, znanci
iz lanskega pokrajinskega zleta. Tudi tu je
bila dvorana polna, prišli so celo častniki iz
obmejnega Dečina, rojstnega kraja br. dr.
Tyrša. Večer je otvoril orkester Narodne
garde z venčkom hrvatskih pesmi, nakar je
spregovoril br. Kral, ki se je spomnil blago-
pokojnega kralja Zedinitelja, nakar je
godba zaigrala našo himno. O slovenskih
stikih je govoril br. prosvetar, nato sem
povzel besedo jaz. Ko sem končal, je godba
ponovno zaigrala našo himno, sledila je
citacija, s pohodom »V novi život« je godba
zaključila lepo uspehi večer.

V petek zjutraj sem se poslovil od br.
Krala in se z brzovlakom odpeljal v Prago,
kjer so mi pripravili »slovesen sprejem«. Na
Masarykovem kolodvoru so me pričakovali
tajnik SSS br. Kepel, član predsedništva
ČOS br. Kudela, tajnik Podbelohorske so-
kolske župe br. Hladý in član Vinohradské-
ga Sokola br. Slavíček. Ob 13.40 sem govoril
v radiu, popoldne me je intervjuval br. Sta-
nek, zvečer pa sem imel zaključno preda-
vanje v ogromni dvorani Sokola Bubenec,
ki je bila prav dobro zasedena. Predavanju,
ki mu je bil dodan pester spored, so pris-
ostvovali prvi tajnik našega poslanstva
g. Gjuričić, za mestnega primatorja svetnik
Pražak, podpredsednik JČL br. dr. Zenkl,
redakter Strakaty, zastopniki vojske, ČOS
in mnogi drugi. Uvodoma je simfončni or-
kester Sokola Bubenec zaigral himne, sledil
je pozdrav br. Kudela — po mojem preda-
vanju — se mi je zahvalil naročajoč brat-
ske pozdrave in zagotovilo neomajne zve-
stobe župni starosta br. Schwarz. Člani so
nato pokazali 3 krasne skupine, sledil je
koncertni del pod vodstvom br. Smetáčka.
Nato je zapela operna pevka g. Marija
Smidova-Dubská z občutkom nekaj arij iz
raznih čeških oper, nakar sta zaključili
spored dve Dvořákovski skladbi.

Moja predavalna turneja je bila s tem
večerom končana. Nisem poklican, da sam
sodim o njenem uspehu — toda moji vtisi
ostanejo nepozabni — in vsi bratje so mi
zatrjevali, da so bila vsa njihova pričako-
vanja ne samo izpolnjena, marveč daleko
presežena. Upam, da sem svoje poslanstvo,
ki naj pripomore k utrditvi in poglobitvi
slovenskega sokolskega bratstva, izpolnil po
svojih skromnih močeh. Na zdar! Zdravo!

Janez Poharc.

Nemški sportniki na obisku pri našem Sokolstvu

Na svojem potovanju po Jugoslaviji se je
v sredo nemška sportna delegacija pod
vodstvom načelnika nemškega turnerstva
g. H. von Tschammer-Ostena ustavila v
Beogradu in med drugim posetila tudi Sa-
vez SKJ v njegovih prostorih na Terazijah.
Visoke nemške goste so sprejeli člani sa-
vezne uprave z načelnikom br. dr. Pihler-
jem, ki je pozdravil goste v imenu savezne
uprave in vsega jugoslovanskega Sokolstva.
Načelniku dr. Pihlerju se je iskreno zahva-
lil načelnik von Tschammer-Osten, poudar-
jajoč, da visoko ceni delo jugoslovanskega
Sokolstva za povzdigo telesne kulture. —
Gostje so si nato ogledali savezne prostore,
med drugim tudi slavnostno dvorano, kjer
je bilo dne 1. dec. 1918 proglašeno naše na-
rodno zedinjenje. Nemški gostje so se o
vsem zelo laskavo izrazili.

Ali ste se že naročili na
„Glas naroda“?

Gospodarstvo

Cene kož in usnja naraščajo

Obeta zima podražitev čevljev?

V poslednjih tednih so se na mednarodnem trgu cene kož in usnja znatno uvrstile in kažejo se naprej rastočo tendenco. Ta splošen pojav je mogoče opaziti tudi že na našem domačem trgu, zlasti je treba to naglasiti za cene usnja. V splošnem so se cene kož dvignile za približno 30%, cene usnja pa za 20%, kar seveda velja za povprečno presojo na mednarodnem tržišču. Vzrok porasta cen je kaj enostaven — na mednarodnem trgu je nastalo znatno pomanjkanje kož. Ponekod sicer že spravljajo ta porast cen v zvezo z italijansko-ahesinsko vojno, ko je znano, da je Italija naročila večje količine čevljev in škornjev, in s splošnim napetim političnim mednarodnim položajem. To dejstvo more seveda tudi vplivati na razvoj cen, vendar pa je v primeru naraščanja cen kož in usnja malone brezpomembno. Odločujoče vpliva v tem razvoju enostavno pomanjkanje kož. Glavni izvoznik in dobavitelj kož je bila Severna Amerika, ki pa je v letošnjem letu znatno omejila svoj izvoz kož. Zaradi dalj časa trajajoče suše so morali v Severni Ameriki poklati več živine nego znanja povprečni vsakoletni klavni kontingent, nadaljnji zakol je zavoljo padca povprečnega števila živine močno omejen. Amerika je tako morala skriti svoj izvoz nehoti, kar pa je povzročilo na mednarodnem trgu znatno pomanjkanje in s tem v zvezi čim večje povpraševanje po kožah.

Mednarodna konvencija o izvozu in uvozu kož, ki so jo podpisale skoraj vse države, med njimi tudi Jugoslavija, določa carine prost izvoz suhih in svežih kož. Ta okolnost, ko je mednarodna trgovina neobremenjena s carinami, pa seveda še v znatnejši meri vpliva na tvorbo cen, ker sta namreč ponudba in povpraševanje svobodna in cene tako ne zavise od kakršnihkoli avtoritativnih ukrepov. Če upoštevamo vzroke, zaradi katerih je prišlo do pomanjkanja kož na mednarodnem trgu, potem je treba sklepati, da novo stanje ni le trenuten konjunkturi pojav, temveč gospodarsko dejstvo, utemeljeno v samem položaju in gospodarskih možnostih kožne proizvodnje.

Za katero sadno vrsto se bomo odločili

Sedaj naročajo sadjarji drevesa za jesensko in pomladansko sajenje, nekateri pa tudi že pričnajo saditi drevesca. Ker marsikdo pripravljati tudi večje nasade in ima morda celo izbrane že tudi sorte iz sadnega izbora, ki bi po njegovem mnenju najboljše uspevale, vendar moramo sadjarje opozoriti na prevažno okolščino, ki odločilno vpliva na donos sadovnjakov. Nekaterih posameznih vrst namreč ne smemo saditi sami, ker se ne oplode z lastnim pelodom ali cvetnim prahom, temveč samo s prahom druge sorte. Ker tega ne vedo, sadjarji večkrat zastoj iščejo v zrokov, zakaj tudi najlepši in najboljše negovan sadovnjak ne rodi. Ponajveč zato, ker so v njem nasajene sorte, ki se med seboj ne oplode, druge za oploditev potrebne sorte pa rasto predačle proč in je tudi premalo čebel, ki bi s prenosom peloda mogle oploditi nasad.

Ravnatelj mariborske Sadjarske in vinarke sole g. Josip Priol je naše sadjarje prvi opozoril na to prevažno dejstvo z večimi razpravami v lanskem in letošnjem »Sadjarju in vrtnarju«. Tam naj sadjarji pazljivo prečitajo, kako je treba pri napravi novih nasadov zbirati sorte, da si vnaprej zagotovijo pravilno oplodbo cvetja in rodovitnost sadnega drevja. Ker nimamo za obširne razprave dovolj prostora, navajamo le najvažnejše.

Dober pelod imajo naslednje sorte jabolk: 1. rano cvetoče: belčnik, charlamovski, rdeči in beli astrahan ter carjevič; 2. srednjerano cvetoče: ananasova, Baumannova, Coxova oranžna in landsberska reneta ter cukalmejka; 3. srednjepozno cvetoče: mošancelj, rumeni bellefleur, Bojkovo jabolko, gdanski robač, zlata parmena, Jonathan, londonski peping in ontario ter 4. pozno cvetoče: prinčevsko jabolko, šampanjska reneta, beli zimski tafelček in trierski moštnik.

Slab pelod imajo pa 1. rano cvetoče sorte: grafensteine in damasovski kosmač; 2. srednjerano cvetoče: kardinal, kanadka, dolenska voščenska, Herbartova in blenhalmska reneta ter 3. srednjepozno cvetoče: Jakob Lebel, bobovec, boskoopski kosmač, poreski krivopecelj in ribstonski peping.

Sadjar mora upoštevati, da se vse sorte z dobrim pelodom med seboj oprašče, če ni prevelike razlike v dobi cvetenja, nasprotno se pa sorte s slabim pelodom med seboj ne morejo oprašiti in so glede oplodbe popolnoma odvisne od sort z dobrim pelodom. V nasad s sortami, ki imajo slab pelod, moramo vmes posaditi tudi nekaj jablan z dobrim pelodom, ki kolikor mogoče obenem cveto z ostalimi sortami. Vedno pa morajo biti sorte z dobrim pelodom (opraševalke) po vsem nasadu enakomerno porazdeljene in zastopane v takem številu, da pride na vsakih 8 ali 10 dreves najmanj po eno drevo opraševalke. Pri sortah z dobrim pelodom, kakor n. pr. Baumannova in landsberska reneta, ontario in šampanjska reneta, zlata parmena in Bojkovo jabolko, zadostna popolnoma, če združimo v nasadu po dve sorti. Pri sortah s slabim pelodom (boskoopski kosmač, kanadka, grafensteine, bobovec itd.) je potrebno da izberemo vedno po eno izmed takih sort, ki so za oplodbo sposobne, n. pr. za boskoopski kosmač ontario, za kanadko zlato parmeno, za grafensteine Jonathana, za bobovec Baumannovo reneto. Da pa se bodo mogle tudi te oplodjevalke oprašiti, moramo saditi vmes še po eno primerno tretjo vrsto, da dobimo

Podražitev kož je naravno sledila podražitev usnja, in pričakovati je, da se bodo dvignile tudi cene čevljev. Ta podražitev bo seveda v nekem sorazmerju, saj smo že prej navedli, da znaša na mednarodnem trgu porast cen kož 30%, usnja pa 20%.

To novo stanje na mednarodnem trgu je v nekaterih evropskih državah že našlo svoj gospodarski odmev. Tako je treba zlasti omeniti Avstrijo in Madžarsko, kjer se niso podražile le kože in usnje, ampak tudi že čevlji. V usnjarski kupčiji se ta pojav pozna tudi že v Jugoslaviji, dočim v čevljarski trenutno še ni zabeležiti odgovarjajočega porasta. Vendar pa je treba pričakovati, da se bodo sorazmerno podražili kož in usnja povsile tudi cene gotovih usnjarskih izdelkov, zlasti čevljev, kar bo za našega malega konzumenta velik udarec.

Če primerjamo izvoz in uvoz kož in usnja v našo državo, potem je še bolj razvidno, da se naš domač trg ne bo mogel izogniti vplivu mednarodnega rga. V lanskem letu smo uvozili 8.510.000 kg svežih in suhih težkih kož. V prvih devetih mesecih letošnjega leta pa znaša uvoz raznovrstnega usnja in kož 5 mil. 417.940 kg v vrednosti 80 mil. 464.000 dinarjev, dočim je znašal izvoz 2.989.177 kg v vrednosti 65 milijonov 338.000 dinarjev.

Podražitev cen bo sorazmerno morala prineesti koristi našemu kmetickemu živinorejcu. Vendar pa je to vprašanje odvisno od tega, kako proda kmet živino, ali si namreč pridržijo pravico do kože, ali se ji odreče. V tem slučaju seveda kmeticki živinorejec ne bi užival blagodat porasta cen, ker bo povisek šel v druge roke, kajti malo verjetno je, da bi ta pojav znatneje vplival tudi na cene živine. Na drugi strani pa je treba spet pripomniti, da bo šel ta povisek za dražje čevlje, ki nam jih obeta letošnja zima. Razvoju tega vprašanja bomo v našem listu posvečali posebno pažnjo, kakor to delamo ob vsaki priliki, ko gre za bitne interese našega malega konzumenta, ki se danes ob svoji malenkostni kupni moči z največjimi napori bori za svoj življenjski obstoj.

naslednje dobro uspevajoče in rodovitne skupine: boskoopski kosmač ter ontario in zlata parmena, kanadka ter zlata parmena in Bojkovo jabolko, grafensteine ter Jonathan in zlata parmena, bobovec ter Baumannova reneta in landsberska reneta itd.

Oplodjevalne okolščine pri hrushkah so podobne kakor pri jablan in imajo posamezne sorte tudi dober ali slab pelod. Prav tako moramo češnje saditi v mešanih nasadih. Višnje se po večini lahko oplode z lastnim cvetnim prahom, slive, mirabele in renklote so pa razdeljene prav tako, kakor jablane in hrushke, a breskve in marelice se z redkimi izjemami oplode tudi v čistih nasadih in prinašajo zadovoljive pridelke, čeprav je v njih zastopana samo ena sama sorta. Tudi kutine se uspešno oplodijo z lastnim pelodom. Katere sorte naštetega sadja naj sadimo skupaj, dobite vse podrobno v 1. in 3. številki letošnjega »Sadjarja in vrtnarja«. Jablane in hrushke med seboj se ne morejo oploditi.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

PRAZNO SOBC v sredini mesta iščem. Vhod separiran. Ponudbe na upravo pod »Novembere«.

PISALNO MIZO rabljeno v dobrem stanju kupim. Ponudbe pod »Veliko« na upravo lista.

MANJSE POSESTVO s hišico v bližini Celja bi kupil vpokojenec. Ponudbe tudi z navedbo cene pod »Malo posestvo« na upravo lista.

JESENSKO SAJENJE — SADNO DREVJE, visoko in pritrjeno od priznanih sort po zmernih cenah. Zahtevajte cenik. Kmetijska družba v Ljubljani, Novi trg 3.

PRIMA JABOLKA za takojšnjo uporabo in zimsko, najskrbnejše sortirana, po nizkih cenah vedno na zalogi. Oglejte si »Stalno razstavo sadja« Kmetijske družbe v Ljubljani. Novi trg 3.

PURANI, zaklani in živi in druga perutnina stalno na zalogi. Cene zmerno. Pri večjem odjemu znaten popust. Prodajalna Kmetijske družbe v Ljubljani, Izriška 3.

MED, cvetlični in ajdov, kupimo po dnevnih cenah. Samo prvovrstno blago, pod šifro — med 1935.

KROJASKEGA VAJENCA sprejme krojač na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek pod »učence«.

ČEDNO SOBICO, eventualno z dobro domačo hrano išče po možnosti v centru mesta akademik. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Dober plačnik«.

ONEMU, KI MI PRESKRBI stalno službo za slugo ali kaj sličnega, dam nagrado 3.000 dinarjev. Obvladam slovenščino srbo-hrvaščino in nemščino ter posedujem dobro spričevala. Ponudbe na oglasni oddelek pod »3000«.

rejo oprašiti, čeprav so navidez močno sorodne, pač pa se lahko vzajemno oplodijo češnje in višnje ter češnje in slive, če ni preveč razlike v dobi cvetenja.

Spriču okolnosti, da prenašajo cvetni prah iz cveta na cvet in z drevesa na drevo skoraj izključno čebele, ki oplode 80—85% vsega cvetja na sadnem drevju, mora biti naša prva skrb, da imamo v bližini sadonosnika ob času cvetenja zadostno število močnih čebelnih panjev. Na vsakih 100 dreves moramo imeti najmanj dva panja in čim bližje je čebelnjak, tem boljše je. Več kakor 600—800 m čebele ne smejo biti oddaljene od nasada. Ker izletavajo čebele le ob ugodnem vremenu, je odvisna oplodba cvetja in rodovitnost drevja v največji meri tudi od vremena, ko drevje cvete.

Gospodarske vesti

— **Odkup opija.** Privilegirano izvozno društvo (Prizad) je od letošnje obilne letine že odkupilo doslej 62.894 kg sirovega opija. Pričakovati je, da bo Prizad do konca leta odkupil prav vsa letošnja količina opija, ki znaša okoli 75.000 kg.

— **Českoslovaška omejuje setev pšenice.** V okviru agrarnega načrtnega gospodarstva je pričela sedanja vlada izdajati tudi navodila glede setve pšenice. Po načrtu za sezono 1935-36 se bo površina posevkov pšenice znatno zmanjšala.

— **Izredni občni zbor Pokojninskega zavoda v Ljubljani.** Komisar Pokojninskega zavoda za nameščence je za 24. novembra sklical izredni občni zbor z dnevnim redom: poročilo komisarja in volitev članov upravnega odbora.

— **Naš izvoz jabolk.** Po poročilu centralne komisije za sadje smo doslej izvozili nad 1.200 vagonov jabolk po 10 ton, večinoma iz Slovenije, ki je dala letos izvrstno blago.

— **Izvoz svinj v Nemčijo.** Nemška vlada je povečala dosedanj kontingent za svinje od 4.000 glav na 6.000, o čemer so bili naši izvozniki že obveščeni.

— **Dobrovoljcem ni mogoče odvzeti zemlje.** Kmetijski minister je izdal vsem banknim upravam naredbo, da se do nadaljnjega ne more odvzeti dobrovoljcem, ki jim je potoke rok za naselitev, zemlje. Prav tako pa je treba že vse izdane naloge o odvzemu zemlje ustaviti pred izvršbo. Na ta način ostanejo tudi tisti dobrovoljci, ki se iz kakršnih koli razlogov niso mogli naseliti, še naprej lastniki zemlje.

— **Francoska pšenica za Italijo.** Francija je v letošnjem letu izvozila v Italijo 139.000 ton pšenice. Zanimivo je, da je bil lani izvoz francoske pšenice v Italijo tako malenkosten, da ga francoska statistika sploh ni objavila.

— **Trgovina in obrt z mesom.** Na pritožbo beograjske obrtniške zbornice je državni svet izdal razsodbo, s katero razveljavlja

sklep ministrstva za trgovino in industrijo. Ta konkretni sklep je veljal koncesiji z trgovino s svežim mesom. Državni svet smatra, da je za trgovino s svežim mesom merodajna okolnost, da se pri prodaji tega blaga vrši tudi podrobna prodaja, in sicer z razkosanjem mesa, kar predstavlja obrt, za katero je treba dobiti potrebno strokovno izobrazbo.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 31. oktobra. Amsterdam 2974-58—2989-17, Berlin 1756-08—1769-95, Curih 1424-22—1431-29, London 215-01—217-07, New York 4347-51—4383-82, Pariz 288-85—290-29, Praga 181-05—182-16, Trst 355-39—358-47.

Curih, 31. oktobra. — Beograd 7—, Pariz 20-2825, London 15-1850, New York 307-75, Bruselj 51-80, Milan 25—, Madrid 42-0250, Amsterdam 208-8250, Berlin 123-70, Dunaj 56-80, Stockholm 78-05, — Oslo 76-05, — Kopenhagen 67-5750, Praga 12-72, Varšava 57-90, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsinkfors 6-67, Buenos-Aires 0-8350.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 31. oktobra. 7% investicij. posojilo 76-50 bl., Vojna škoda 353—355—353, dec. 353—355, 4% agrarne obveznice 44 bl., 7% Blerovo posojilo 68—70, 8% Blerovo posojilo 80 bl., 6% beglučke obveznice 61-50 bl., Agr. priv. banka 225—232, Dunaj-Zagreb 842—852—847, Dunaj-Beograd 848-50—838-50, Grčija-Zagreb 27-15—27-85—27-50, Grčija-Beograd 28 pon., Priv. kliring London-Zagreb 240-90—242-50—241-70, Priv. kliring London-Beograd 242-50—240-90, Priv. kliring Madrid-Zagreb 585 bl., Madrid-Beograd 575 povpr., Trboveljska 100—110, Sefer Osijek 130 bl., Isis 40 bl., 7% stab. posojilo v Parizu 76—78.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

Novi Sad, 31. oktobra. Pšenica bačka 159—162, bačka ladja Tisa in Begej 166—168, slavonska in sremska 162—164, banaška 159—165. Vse je 78 kg in 2%. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna, promet sredi ji.

Svetli premog

5600 kalorij: 1 tona kovec 385 Din, 50 kg v vrečah 22 Din; bukova drva, žagana 85 Din kub. meter, cepljena 95 Din, bukovo oglje 0-75 Din kg dostavljen na dom nudi

A. PUTRICH
Dolenjska cesta št. 6

INSERIRAT

v dnevniku

GLAS NARODA

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopake, dobite pri

I. POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Naznanilo preselitve

Slovensko čebelarstvo v Ljubljani vlijudno naznanja, da se bo »Društvena čebelarica« zaloge čebelariskih potrebščin, medu in vo-ka, dne 4. novembra t. l. preselila v svoje lastne prostore v »Dom Antona Janča« na Tyrsevo (Dunajsko) cesto št. 21.

Za šolo

za delo
za urad
za šport
so najboljše

SOKO-OBLEKE

PRAVI DOMAČI PROIZVOD

ki jih izdelujejo
naši domači krojači
v Sloveniji in so res

Razveselite tudi Vi Vašo deco (šolarje in dijake kakor tudi dijakinje) in jim kupite za šolo ali šport naše dobre, trajne in cenene SOKO-OBLEKE nepremočljive Hubertus-plašče od 150 do 320 Din, trenčkote po 368 Din, zimske suknje, črne po 470 Din in suknjiče od 200 Din dalje, raznovrstne hlače itd. — Posetite trgovino SOKO-OBLEK in pregledjte brez obveze nakupa našo bogato izbiro, naše neverjetno nizke cene in izdelavo naših domačih krojačev.

SOKO-OBLEKE

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sožalja povodom smrti našega nepozabnega očeta, gospoda

Matevža Hartmana

gostilničarja pri Figovcu

kakor tudi za poklonjeno prekrasno cvetje in vence ter za veliko udeležbo pri pogrebu se vsem tem potom naitopleje zahvaljujemo.

Posebej se zahvaljujemo č. duhovščini, osobito gospodu patru Angeliku za tolažilne obiske, zastopnikom raznih oblasti, zavodov in uradov, veletrdku I. Knez, pivovarni Union, Gostilničarski Zadrugi in njenemu članstvu, č. sestram usmiljenkam za požrtvovalni trud in nego med boleznijo ter končno vsem množestvilnim prijateljem in znancom iz mesta in dežele, ki so našega dragoga očeta v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 5. novembra t. l. ob pol 8. uri v farni cerkvi Marijinega Oznanenja.

Rodbini: Hartman in Košenina

Slovo od Sv. Krištofa

Po obupno dolgotrajnem zavlčevanju smo vendar prišli tako daleč, da se bomo danes poslovili od starega pokopališča pri Sv. Krištofu, ker je sklenjena pogodba med sedanjim lastnikom Pokopališkim skladom in mestno občino, da vse staro pokopališče v obsegu približno 30.000 kvadratnih metrov odstopi v last mestni občini ljubljanski. S tem pa upamo, da je danes tudi zadnji praznik Vseh svetnikov, ko se bomo z največjo bolestjo v srcu zgrazili nad strahotno zapuščeno to božje njive in nad inzulomarnostjo tih, ki jim je bila premalo pri srcu njena svetost.

Ko je bilo pokopališče pri Sv. Krištofu opuščeno, so se polagoma nanj začeli naseljevati tatovi, ki so odnesli z njega, kar je bilo mogoče. Čas je storil svoje in podirati se je jelo zidovje okrog pokopališča, s svojih podstavkov so padali spomeniki, usedale so se grobnice in rušle, vanje so je pa naselil človek — kakor zver. Vse časopisje je z ogorčenostjo pisalo o stanju starega pokopališča. Na njem so se dogajale take stvari kakor v pariškem podzemlju. Sram nas mora biti pred najprimtivnejšimi črnci, Hotentoti in Zulukafri, saj nas ti — kakor prica Sv. Krištof — v sploševanju do mrtvih presegajo prav visoko. — Božja njiva je postala torišče človeških hijen in gnezdo najgnusnejše zalege. Sama mestna

občina je že pred časom sklenila postaviti na pokopališče sv. Krištofa dva čuvaja, ki sta pa na žalost ostala v premajhnem kreditu, drugi se pa za varstvo niso brigali. Sedaj bo mestna občina skrbela za pokopališče in ga preuredila, kakor ji bodo pač dopuščala sredstva.

Junija 1. 1933. je spomeniški urad z mestno občino ljubljansko dal zgodovinsko ali umetnostno znamenite spomenike na pokopališču pod zaščito. V pravilniku o tej zaščiti je naštetih 119 nagrobnikov in mavzolejev, ki jih moramo ohraniti. Samo nekatere so lastniki prenesli na pokopališče k Sv. Krištofu, nekaj jih je morda vzdanih tudi v zidu cerkve, a od vseh 119 spomenikov je komisija minuli teden na pokopališču našla samo še 74 spomenikov — skoraj vsi ostali so pa ukradeni ali pa tako razbiti, da jih nikjer ni več mogoče najti. Oni spomeniki pa, ki jih roparji niso mogli odnesti, so okrušeni in je z njih odtrgano vse, kar je bilo mogoče na kakršenkoli način porabiti ali vnovčiti. Sramota za ves narod je, da je tudi spomenik Valentina Vodnika oskrnjen s tatvino. S tako pieteto smo doslej varovali grobove svojih največjih mož! Zato se pa danes od Sv. Krištofa poslovimo s tolažljivo zavestjo, da je tega škandala in sramote konec!

Zanimivosti z vseh strani

Mesto Cape Gracias a Dios ob obale Nikaragve je včeraj silen orkan popolnoma razdeljal. Letalec Kingsley, ki je včeraj popoldne preletel mesto in okolico, poroča, da sta ostali nepoškodovani le carinarnica in vojaška komanda. S svojim letalom se je spustil prav nizko nad mesto in je opazil mnogo mrtvih in ranjenih. Na progi Bukarešta—Jeruzalem je neko romunsko letalo izvršilo prvi poskusni polet. Progo je preletelo v 10 urah. Romuni nameravajo na tej progi vzpostaviti redni letalski promet.

Zagonetno letalo. Iz Mulhousa poročajo, da je čuvaj tamošnjega letališča, ki stanuje v gozdiču poleg hangarja slišal ropot letal. motorja. Takoj se je napolnil z revolverjem v roki in s svetiljko na kraj, odkoder je prihajal ropot. Letalo, ki so mu bile svetilke ugašene, je postalo na zemlji samo tri minute in koj nato nadaljevalo svoj

polet. Istočasno je pognal svoj motor tudi neki avtomobil s pogasenimi svetilkami in se z veliko hitrostjo oddaljil.

Domovina kumar

Pradomovina kumare je Vzhod, najverjetneje v vzhodni Indiji. Kumare so poznali že stari Egipčani, ki so jih gojili na obsežnih poljih ob Nilu. V četrtem stoletju pred Kr. so gojili kumare tudi že Grki. Korint, kjer so prebivalci v bližnji okolici gojili kumare v velikem obsegu, se je zato imenovalo »kumarino mesto«.

A tudi stari Rimljani so visoko cenili kumare. O Neronu in Tiberiju pripovedujejo, da sta bila tako strastna jedca kumar, da so jima morali dnevno večkrat servirati kumare. Cesar Tiberij je sam gojil kumare v posebnih ogradah, pokritih s steklom. Germani pa so poznali kumare najbrž že v dobi Karla Velikega.

70.000 abesinskih kmetov iz vse Abesinije se je javilo svojemu cesarju za obrambo domovine. V 12 km dolgi karavani so potovali v Addis-Abebo. Cesar Haile Selassie jih je pa sam vodil na prvem delu poti na bojišče. Kmete-vojake, ki še nikoli niso videli belca, so spremljale žene z otroci in jih navduševala za vojsko. Slika kaže abesinskega cesarja na čelu velike kmetijske armade, ki jo je iz Addis-Abebe napotil na fronto.

Kultura

Še k Mam'zelle Nitouche

Specijaliteta, ki je v Franciji našla rodovno tla je bila opereta, ki so jo nazivali glasbeno komedijo. Hervé je te vrste operet stvaritelj. (1825—1892). Napisal je lepo število lahkih, gracioznih del brez umetniških pretenzij, več za zabavo in razvedrilo publike. Njegova simple dela so pa ob nastopu J. Offenbacha njegove zanosnejše in ambicioznejše stavljene komične in burluske ter paradistične opere izpodrinile iz repertoarjev.

Vendar pa Hervé še danes ni popolnoma pozabljen: njegova Mam'zelle Nitouche se stalno pojavlja vsepovsod. Saj je pri nas iz raznih sezon tako udomačena, da jo pač vsak obiskovalec gledališča dobro pozna. Priljubila se je predvsem s svojo naivno, dostikrat malo verjetno vsebino, s komičnimi situacijami, z ektempori glavnih igralcev in igral, pa tudi s svojo lahko, priprosto melodično in ritmično glasbo, ki vključuje temu, da se je dunajska operetna glasba bohotno in v drugem pravcu razvijala ni romala v arhiv. Tembolj tako kot so nam jo po dolgem odlašanju in prestavljanju dneva premijere servirali v soboto zvečer.

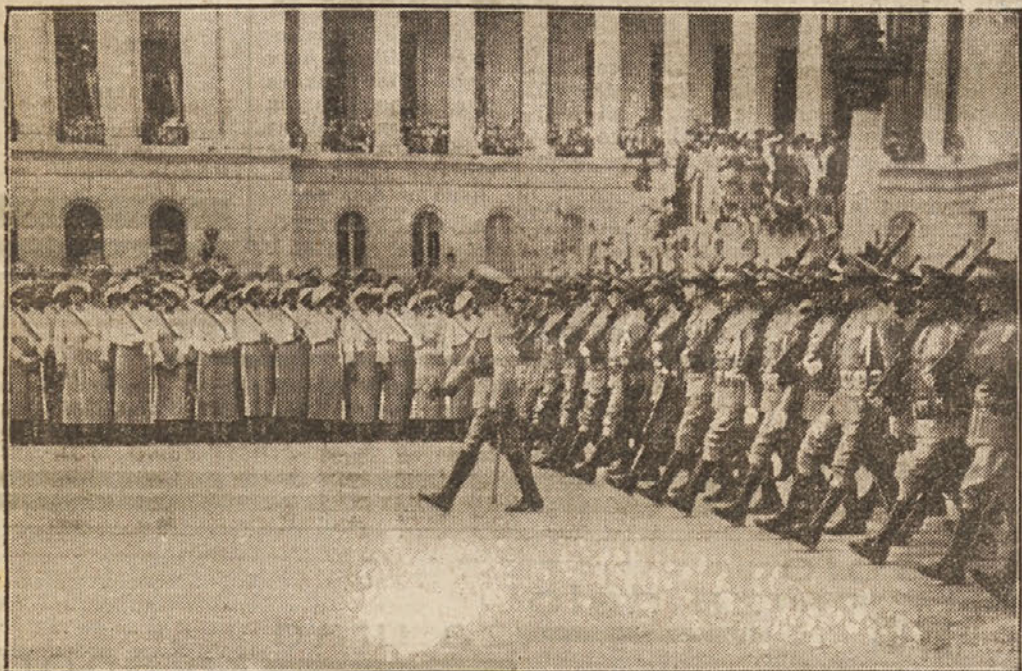
V našem gledališču se je razpasla nava-da, da se forsira uprizoritev enega ali drugega dela, za katerega ni bilo dovolj vaj, niti kulise niso bile gotove, niti kostumi, pa je že bombastična reklama v listih napovedovala premijero za gotov dan. Pa je ni bilo. Ker ni bila zadostno pripravljena. Baš z Mam'zelle Nitouche, da so premijero trikrat prekladali. Članom uprave ne bi pri-voščili, da bi poslušali na ta račun zbadljivke, ki so jih upravičeno v petek zvečer delali ljubiteljski gledališča. Pripeljali so se na premijero v Ljubljano in gledališče je bilo zaprto. Tehnične ovire s krožnim odrom

gori ali doli. Prej bi jih premagali, na to pa šele večer premijere razglasili. Prav take slučaje doživljajo že leta sem abonenti. Opravičljiva je odpoved predstave zaradi obolevnosti enega solistov, ki ga ni mogoče nadomestiti. Treba je pa to javiti vsaj popoldne v »Slov. Narodu«, da ljudje zvečer ne hodijo zastoj iz danes širne Ljubljane v gledališče. Ako hoče naše gledališče pridobiti v teh, zaradi redukcij plač težkih dneh abonente, mora začeti z drugimi metodami ne samo z vabili na abonma po časopisju. Red, kot povsod mora biti.

To je ena. Pri predstavi Mam'zelle Nitouche je skozi opero nastal prepah, ki so ga pač bolj čutili na odru — saj so zavese neprenehoma nihale na oder kar za pol metra daleč. Igralci so se mi naravnost smilili. Popravljajo in prezidavajo namreč zadnji trakt in pravijo, da prej za ta dela ni bilo kredita. Vse bi se lahko napravilo o počitnicah, da ne bi v začetku sezone izpostavljali vse osebe prehladu. Pa bi strošek naknadno plačali, če je bil kredit obljubljen ali zagotovljen. S takimi stvarmi se ljudi odvrča od gledališča, tembolj, ker državni uslužbenci hočejo zaradi znižanja plač bojkotirati vse kulturne ustanove. Tega pa ne!

Zdržali smo še v hujših časih in smo drugod mošnjiček stisnili, samo da smo lahko kulturi dali svoj obolus na njen oltar. In gledališča na noben način ne smemo s svojo odsotnostjo pustiti, da bi zapadlo v še večje finančne stiske. Naša dolžnost je ravno narobe. Uprava pa mora skrbeti za to, da bo publika, ki jo po večini tvori uradništvo z repertoarjem zadovoljna, in gledališče bo dobro obiskano, blagajna pa polna.

Z. P.

V Havani na Kubi so proslavili pred dnevi »dan armade« z veliko vojaško parado. Ob tej priliki je prvič nastopila tudi pomožna četa žensk, ki pa ni paradirala z ostalimi četami, temveč je delala samo špalir.

Jens Podumjin je poslušal strežnično pripovedovanje in se jel polagoma zavedati sinočnih dogodkov. Hotel je vprašati, kako je z Inge in kaj počne Kid, ko se je spomnil na fantom, ki je včeraj begal za njim.

— Kje je ona? je dahnul neslišno. Strežnica mu je pomirjevala povedala, da Kid še živi in da je tudi že nekajkrat spregovorila Sicer so njene besede še nerazločne in zmedene, vendar zdravniki upajo, da bo mogoče vse to kmalu minilo in bo Kid v kratkem popolnoma okrevala. Inge ni omenila niti z besedo. Prav to je Jensu zadostovalo kot potrdilo, da je nesrečna mladenka res mrtva. O fantomu, o katerem bi bil Jens najrajši kaj izvedel, ni imela strežnica niti pojma. Menila je, da se je inženjerju nekoliko omražil um, ko ji je začel šepetaje govoriti o tem. Z brezpomembnimi besedami ga je skušala tolažiti in napejati njegove misli drugam, da je nazadnje sam obmolknil in začel topo strmeti pod strop. Venomer znova si je v mislih predočeval dogodka, razčlenjeval in pojasnjeval, toda kakor hitro je v razglabljanju prišel do trenutka, ko se je zgodilo tisto grozno v dvorani, je bilo njegove modrosti konec. Tu je odpovedala misel in poslej je bilo vse brez zveze in razmetano kakor razvaline —

Jens ni vedel niti kakšen dan je, niti kakšen čas, ko je stopila gospa Elen, kakor duh v sobo. Bila je

bleda, bolešno vdana in kakor pripravljena na vse, pa naj bi se zgodilo karkoli. S pogledom je vprašala Jensa, kako se počuti, in mu kot prvo tolažilo povedala, da je Kid že mnogo bolje, da sedaj ni več v nezvesti, ampak spi in se včasih malo predrami ter vprašuje po njem.

Inge tudi ona ni omenila, pač pa je povedala, da je v. Berg takoj dopoldne po nesreči poslal pismo, kjer vzlic neljubemu dogodku, ki je prekinil poskus, čestita iznajditelju in vsemu Larsenovemu podjetju k uspehu. Pravi namreč, da je prepričan o pomembnosti te iznajdbe, ker že žrtev, ki jo je zahtevala, potrjuje, da jo je v. Berg pravilno presojal. Sicer noče biti brezobziren, vendar vljudno prosi Larsenove, naj ga obveste, kdaj bi bil inženjer Podumjin pripravljen govoriti z njim.

Jens Podumjin se je trpko nasmehnil. — Najboljše nikoli! je dejal sam zase.

Ko je videla gospa Elen, da ga to še vedno razburja, se je prav tako tiho odstranila kakor je bila prišla.

XI.

Hans v. Berg in gospa Reedelandova sta v živahnem pogovoru sedela v malem salonu gospejine vile. Oba sta bila še pod vtisom nezmagljivih dojmov, ki so jih povzročali dogodki zadnjih dni. Gospa Nora je vedela povedati, da so nekateri te dni videli fantom, ki ni mogel biti nič drugega, nego na tako čuden način v življenje priklicana svetlobna pojava inženjerja Jensa Podumjina. Hans v. Berg je hotel Reedelandovi dopovedati, da utegnejo izvirati vse govorice iz pojava množične hipnoze, kar pa je Nora odločno odklanjala, češ, da je bilo vmes dovolj ljudi, ki po svojem trezno-razumskem mišljenju in motrenju vseh pojavov že sami dajejo dovolj jamstva, da niso do-

stopni vplivom ljudske domišljije. Previdno, skoraj nekam sramežljivo je pripomnila, da je tudi sama o sebi prepričana, da je že večkrat iznenada srečala fantom, zdaj na ulici, zdaj v parku, le da se ji ni še nikdar posrečilo videti ga tako blizu in tako jasno, da bi se mogla bolj določno izraziti. Vsekakor mora biti nekaj na tem, ker Kid še vedno živi v nekakem agoniji podobnem stanju. Nenadna groza ji je res močno pretresla živce, vendar se to navadno javlja drugače nego sedaj pri Kid. Zdravniki govore o do skrajnosti stopnjevani melanholiji, kar pa nikakor ne odgovarja resnici. Kdor le malo pozna Kid Larsenovo ve, da je to živahna ženska in polna življenja, ki v ničemer ne spominja na melanholijo. Neverjetno in skoraj nemogoče je, da bi kakršenkoli udarec tak, ki npravi povzročil tak bolezenski pojav. Zato je po mnenju gospe Nore na vsak način treba iskati zveze med Kidino boleznijo in pojavom zagonetnega fantoma.

— Po vašem bi torej bil to nekaj demon? je skušal biti Hans v. Berg dovtipen, toda mišičje okrog usten mu je tako napeto podrhtevalo, da je sam čutil, kako nemogoče je s šalo obvladati položaj, ako začne odpovedovati človekov razum. Ataše je moral potihoma tudi sam sebi priznavati, da govorice o fantomu niso šle brez sledu mimo njega. Dozdeva se mu, da je celo sam nekajkrat srečal to čudno bitje. Kakor si tudi razumsko dopoveduje, da je kaj takega neverjetno, vendar čuti, kakor da nikdar ni sam in da vedno stoji nekdo nevidno poleg njega in nadzira njegove najbolj skrite misli. Primeri se mu, da se v razmišljanju o svojih uradnih nalogah in načrtih nenadoma zdrzne in se zboji, da se lepega dne polasti njegovih načrtov kdorkoli, pred komer bi morali ostati najbolj tajni.